Sabahattin Ali

Canım Aliye, Ruhum Filiz

Hazırlayan: Sevengül Sönmez

BÜTÜN YAPITLARI

MEKTUP

YAPI KREDİ YAYINLARI

SABAHATTİN ALİ

Canım Aliye,
Ruhum Filiz

Hazırlayan
Sevengül Sönmez

Mektup

Yapı Kredi Yayınları - 4007
Edebiyat - 1135

Canım Aliye, Ruhum Filiz / Sabahattin Ali

Hazırlayan: Sevengül Sönmez
Düzelti: Fulya Tükel

Kapak tasarımı: Nahide Dikel

Baskı: Altan Basım Ltd.
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Sit. 222/A Bağcılar / İstanbul
Tel: (0 212) 629 03 74 Faks: (0 212) 629 03 76
info@altanbasim.com
Sertifika No: 11968

1. baskı: İstanbul, Kasım 2013
4. baskı: İstanbul, Nisan 2015
ISBN 978-975-08-3287-1

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3 Beyoğlu 34430 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

Önsöz

Canım Aliye, Ruhum Filiz'de yer alan mektupların bazılarını Filiz Ali ve Atilla Özkırımlı'nın hazırladıkları *Sabahattin Ali*[1] kitabından alarak *Hep Genç Kalacağım*'da[2] orijinallerine yer vermeden yayımlamıştım.

Geçtiğimiz aylarda, Sabahattin Ali'den geriye kalanları bir kez daha gözden geçirirken üzerinde "bana mektuplar" yazan bir zarf gördüm. Elyazısı Aliye Ali'ye aitti; mektuplar tanıdıktı, ancak göz atınca fark ettim ki bir kısmı bazı bölümleri kısaltılarak yayımlanmıştı. Böylece tüm mektupları dikkatle okumaya karar verdim. Aliye Ali, mektupları Osmanlıcadan çevirerek yayına hazırlarken Sabahattin Ali'nin nişanlı oldukları 1935 yılına ait mektuplarının dokuz tanesini ve 1944-1948 yıllarında Filiz Ali'ye yazdığı mektupların bir kısmını kitaba almamayı tercih etmiş.

Mektupları eksiklerini gidererek yayımlamaya karar verdim.

Canım Aliye, *Ruhum Filiz*'de yayımlanan bu mektup ve kartlar Sabahattin Ali'yi nişanlı, eş ve baba olarak tanımamızı sağladığı gibi, onun aşkı, evliliği ve aile hayatını nasıl yaşadığını da gösteriyor: coşkulu bir âşık, sorumlu bir eş, sevecen bir baba...

Mektupları gönderen kişilerin soyadları da –biliniyorsa– adların geçtiği ilk yere köşeli parantez içinde eklenmiş, kişiler hakkında kısa açıklamalar adlarının geçtiği ilk yerde dipnotla yapılmıştır. Kitabın sonundaki Açıklamalı Dizin de bu nedenle adlara göre yapılmıştır.

Kitabın sonunda yer alan Açıklamalı Dizin'de özel adlar, yer ve eser adlarına yer verilmiştir. Kişilerin Sabahattin Ali ile yakınlıkları ve eserlerin sahipleri de parantez içinde açıklanmıştır.

Canım Aliye, *Ruhum Filiz* 'Sabahattin Ali'nin kızı Filiz Ali'nin benimle paylaştığı belge ve bilgiyle oluşturulmuş bir kitaptır. Kendisine teşekkürlerim sonsuzdur.

Sevengül Sönmez

1 Filiz Ali Laslo-Atilla Özkırımlı, *Sabahattin Ali*, de Yayınları, İstanbul 1986

2 Sabahattin Ali, *Hep Genç Kalacağım* (Haz. Sevengül Sönmez), YKY, İstanbul Mart 2013

CANIM ALİYE, RUHUM FİLİZ

۱۰ شباط ۱۹۲٥

سوکیلی [illegible] عمجه

بابامزه بر قاچ کون اول بر کتاب کوندرمشدم ، سزه ده . اوراده کی

عقابه [illegible] ناصل بولدیغکزی بکا یازارسه‌کز چوق سوینیرم .

شمدیه قدر اول چیقان " داغلر و روزکار " دیه بر ده شعر کتابم

وار ایدی . فقط شمدی جمیع موجودی اولمادیغی ایچین کوندره‌مدم .

[illegible] امتحان [illegible] . [illegible] العاده ایدی . [illegible] کلمه

کوندرمه‌سی اولدیغنی [illegible] بکا بر نسخه ده [illegible] بیلدیرسه‌کز

[illegible] کوردم .

[illegible] شکر ایدرم . سزک

[illegible] بر [illegible] کدر [illegible] .

نکاح [illegible] اولدیغنی دوشوندم . [illegible]

[illegible] کلدیکم زمان [illegible] اتمام ایدلسه

[illegible] اولسه .

[illegible] قادر [illegible] هر [illegible] بولنان [illegible]

تکرار [illegible] .

[illegible] صباح الدين علی

آدرسم :

صباح الدين علی

معارف وكالتی نشريات مديريتی [illegible]

آنقره

15 Şubat 1935

Sevgili Nişanlım Aliye,

Bayramdan birkaç gün evvel bir kitabımı göndermiştim. Oradaki hikâyeleri okuyup nasıl bulduğunu bana yazarsan çok sevinirim. Bundan evvel çıkan *Dağlar ve Rüzgâr* diye bir de şiir kitabım vardı, fakat ben de hiç mevcudu olmadığı için gönderemedim. Tedarik eder etmez yollarım.

Göndermiş olduğun resim fevkalade idi. Yengeme[3] gelen renkli resmi de gördüm. Bana bir tane de renkli resim yollarsan şimdiden teşekkür ederim.

Nikâh muamelesini ben burada yaptırmak fikrindeyim. Sizin Kadıköy'e gidip gelmenizin güç olacağını düşündüm. Bir buçuk ay kadar sonra İstanbul'a geldiğim zaman her şey itmam edilmiş olur.

Annene, babana, kardeşine ve sana hürmetlerimi yollar, uzun mektubunu beklerim.

Sabahattin Ali

Adresim:
Sabahattin Ali
Maarif Vekâleti Neşriyat Mümeyyizliği
Ankara

3 Salih Başotaç'ın eşi Hayrünnisa Başotaç.

٢٨ شباط ١٩٢٠

هر ساره سودیکیم عالیه .

انسانلرك حسیسی بر [illegible] . سنك آڭلادیغڭ [illegible]
[illegible] انسانلرده بولونور ، [illegible]
[illegible] انسانلرده .... بن [illegible] انسان اولمق استیدم ،
فقط [illegible] حیاتله [illegible] . حتی [illegible] ،
[illegible] تعلق ایدن [illegible] ایدیم .
[illegible] قبول ایتمه‌یکز که ، انسانلرك [illegible]
[illegible] دنیاده [illegible]
[illegible] ، یا [illegible]
[illegible] . ایلک باقیشده
[illegible] اول [illegible] حقیقتده
انسانه بر [illegible] باشقه بر انسانك
[illegible] . چونکه دنیاده بر انسانك باشقه [illegible] اولمایه‌جقدر ،
[illegible] محتاج [illegible] مجبور
[illegible] باشقه‌لرینی
[illegible]
[illegible]
[illegible] . انسانه باشقه‌لرینه [illegible]

سودیگم قادار بوتون [illegible]. دنیاده حیاتڭ بتون معناسی

وار... اوراده سودیکلر. حتی مقابله ایدلمسی بیله [illegible]

ساده جه سومك. باشقه بر انسانی تمنی ایده بیلمك [illegible]

تمنی ایده بیلمکده راحات [illegible] فقط راحات انسانی ده [illegible]

[illegible] صاف، حتی انانی دیرلر. فقط نه دیرلر

دیسینلر، بز قلبمزڭ و [illegible] تجرد [illegible]

[illegible] نه دیسه‌لر [illegible] بیلیرز. حیاتده انڭ بویوك

وظیفه و سعادت اوله‌رق [illegible]: بزه یاقیشه

[illegible] انسانده [illegible]، بوتون انسانلرڭ

[illegible]... عالیه، [illegible] قلبی عالیه [illegible]،

[illegible] نه قادار [illegible] اولدیغنی بیله [illegible]

بوندن [illegible]. مکتوبڭ [illegible]

[illegible] قادار تمیز و انسان [illegible] قلبڭ [illegible]

بو قلب [illegible] بویله [illegible] ایله برابر

دنیانڭ انڭ [illegible] انسانیم

مکتوبڭ [illegible] = [illegible] حرمتله

دویلر

Salahattin Ali

28 Şubat 1935

Herkeslerden Sevgili Aliye,

İnsanların hepsi bir değildir. Senin anlattığın Selma'nın nikâhlısı gibi insanlar da bulunur, "Viyolonsel"[4] hikâyesindeki gibi insanlar da... Ben kendim iyi insan olmayı isterim, fakat kötü olanlara da hayretle bakmam. Hatta kızmam bile, ancak kötülükleri bana taalluk ederse kendimi müdafaa ederim. Şunu esas olarak kabul etmeliyiz ki insanların hemen ekserisi yalnız kendilerini düşünürler. Dünyadaki bütün felaketlerin, uygunsuzlukların, bayağılıkların sebebi işte bu her şeyden evvel kendini düşünmek illetidir. İlk bakışta insana bir kurnazlık ve akıllılık gibi görünen bu hal hakikatte aptallıktır. Çünkü dünyada bir insanın başka bir insanın yardım ve alakasına muhtaç olmadan yaşaması mümkün olamayacağına, hatta en kötü hayvanlarda bile birbirlerine yardım hissi mevcut bulunduğuna göre, sadece kendini düşünmek ve başkalarının da böyle yapmasını istemek kendi kendisinin kuyusunu kazmaktır. İnsan başkalarına yardım ettiği, başkalarını sevdiği kadar yükselir. Dünyada hayatın bir tek manası varsa o da sevmektir. Hatta mukabele edilmesini bile beklemeden sadece sevmek. Başka bir insanı bahtiyar edebilmek, kendini bahtiyar edebilmekten daha güç fakat daha insancadır. Bugün böyle düşünenlere saf, hatta enayi derler. Fakat ne derlerse desinler, biz kalbimizin ve kafamızın doğru bulduğu şeyleri etrafın ne dediğine bakmadan yapmalıyız. Hayatta en büyük vazife ve saadet olarak şunu almak lazımdır: bize yakın ve uzak bütün insanlara yardım etmek, bütün insanların iyiliğine çalışmak... Aliye, benim altın kalpli Aliye'ciğim, bu hususlarda ne kadar beraber olduğumuzu bilerek sana bunları yazıyorum. Mektupların senin göğsünde ne kadar temiz ve insan bir kalbin çarptığını bana gösteriyor, bu kalp bundan böyle benimki ile beraber çarpacağı için dünyanın en bahtiyar insanıyım.

Mektubunu bekler, güzel gözlerinden hasretle öperim.

4 *Meşale* dergisinin 1 Ekim 1928 tarihli 7. sayısında yayımlandıktan sonra *Değirmen* ’de yer almıştır.

Ankara 29. XII. 31

[illegible]

Ankara, 20. III. 1935

Çok Sevgili Aliye,

Uzunca mektubunu aldım. Hikâyelerimin seni bu kadar bana yakınlaştırabildiğini görünce onları daha çok sever oldum. Bu sefer bir de şiir kitabı gönderiyorum. İçindeki yazılar kısmen felaket zamanlarımın mahsulüdür, kısmen de onu takip eden heyecanlı devreleri yâd ettirir. Bundan sonra, senin tatlı arkadaşlığının bana daha az meyus, daha neşeli yazılar yazdıracağını sanıyorum.

İlk samimi mektubu yazan sen olduğun için hem utanıyor, hem seni kıskanıyorum. Bu ben olmak isterdim. Sen daha açık ve güzel hareket ettin. Satırların arasında kendini gösteren samimi heyecan beni çok mütehassis etti ve mektubunu belki on defa tekrar tekrar okudum. Hakikaten anlaşmak gayet mühim meseledir ve sen, ihtimal, içinde gizli bir anlaşmamak korkusuyla üzülüyorken, bu hikâyeler sana benim içimi gösterip anlaşabileceğimizi, yakın olduğumuzu ispat edince derhal kaleme sarıldın, bütün teklif ve merasimi, bütün suni nezaketleri bir tarafa bırakıp bana içini döktün. Bunun için sana ne kadar çok teşekkür etsem, ne kadar minnettar olsam azdır. Senden hikâyelerim hakkında teker teker fikirlerini yazmanı isterim. Şiirleri nasıl bulduğunu da yaz. Sonra bana kendinden, her günkü hayatından, hislerinden bahseden uzun mektuplar yaz. Hemen yaz.

Gözlerinden binlerce defa hasretle öperim sevgili Aliye'ciğim.

Sabahattin Ali

٢٥ مارت ١٩٢٥

بنم سوگیلی عالیه‌م .

مكتوبڭى آلدم . « بن [illegible] دكلم ، سنك [illegible] اولمايوب [illegible] ایدیورسڭ . [illegible]

[illegible]

بو شعر بر ترجمه، خاطره‌م ایله علاقه‌سی [illegible] علاقه‌لیدر.
[illegible] حیاتده، [illegible] و [illegible]
[illegible] اوقودیغنی بیلیورم. اصل سنک [illegible]
[illegible] سعادتی ویره‌جکدر.
[illegible] باشقه [illegible] حیاتده سنده باشقه
[illegible] باشقه [illegible] قدرایمی، غایه‌لری
[illegible] آنجق استیورم. [illegible] شیده بابا [illegible]
[illegible] بیلمیورسکز [illegible]

استیورم. [illegible] کتاب اوقو ... [illegible]
[illegible] سنی حقیقتی [illegible] کتاب [illegible]
[illegible] قلم و کتابلر برابر [illegible]
هر [illegible] سنی [illegible] قلم [illegible]
[illegible] بابامی [illegible] اوقومه [illegible]
[illegible] کتابلرم [illegible] اولمادی.
[illegible] کتابلر [illegible]
[illegible] یوقدی.
[illegible] اضطراب چکیدم. چونکه [illegible]
[illegible] ایله [illegible]
[illegible] قالمه [illegible] عادتنی [illegible] ایدیورم.
سنی [illegible] اوقویه‌جغم.
[illegible]

[illegible] ...
[illegible] ...
سنی [illegible] [illegible] ...

[illegible]

25 Mart 1935

Benim Sevgili Aliye'm,

Mektubunu aldım. "Ben fena kız değilim, senin meyus olmayıp saadetin için hayatımı şimdi fedaya hazırım!" diyorsun. Aliye, bana böyle şeyler yazma... Sonra ben sana deli gibi âşık olurum. Senin ne iyi kız olduğunu biliyorum. Muhakkak ki hayatımda yaptığım ve yapabileceğim en iyi iş seninle hayatımı birleştirmek oldu. Bundan sonra ne diye kederli ve üzüntülü şeyler yazalım... İkimiz de yalnız neşeden ibaret mektuplar yazmalıyız. Mektubundaki "Beni istediğim kadar sevmezsen ölürüm" cümlesini belki elli defa okudum. Ah Aliye, seni isteyebileceğinden çok seveceğim. Benim nasıl sevebileceğimi göreceksin... İçim şimdiden İstanbul'a gelmek, seni görmek iştiyakıyla dolu... Şiir kitabının sonlarındaki yazıları kıskanma. Hiçbir zaman dolmamış olan boş gönlümün sesleridir onlar. Sen benim bütün kafamı ve ruhumu doldurduğun zaman bak neler yazacağım. Sana bu mektupla beraber bir şiir gönderiyorum. Bu şiir bütün mazim ile alakamı kestiğime alâmettir. Yeni bir hayata, aydınlık, sevgi ve fedakârlık dolu bir hayata atılmak üzere olduğumu biliyorum. Asıl senin için fedakârlık yapmak bana en büyük saadeti verecektir. Yalnız senin için yaşamak, hayatımdan senden başka her şeyi silip atmak istiyorum. Fikirlerimi, gayeleri seninle paylaşmak, doğru bulduğumuz şeylere beraber inanmak istiyorum.

Etrafın seni sıktığı zaman kitap oku... Ben şimdiye kadar her şeyden çok kitaplarımı severdim. Bundan sonra her şeyden çok seni seveceğim ve kitapları beraber seveceğiz. İnsan muhitin bayağı, manasız, soğuk tesirlerinden kurtulmak istediği zaman yalnız okumak fayda verir. Bana en felaketli günlerimde kitaplarım arkadaş olmuştu. Fakat bu yetmiyor. Şiirlerimde de gördün ki kitaplara rağmen çok ıstırap çektim. Çünkü candan bir insanım yoktu. Sen benim yarım kalan tarafımı ikmal edeceksin.

Seni şimdiden çılgın gibi sevmeye başladığımı hissediyorum. Yazacağını söylediğin birçok şeylerden bahseden mektubunu beklerim. Derhal yaz. Uzun, çok uzun şeyler yaz...

Seni hasretle kucaklarım benim birtanecik Aliye'm...

Sabahattin Ali

26. III. 35

سوگیلی عالیه‌م :

مکتوبکی، دکاغدلری، رنکلی رسمی آلدم. صیحه
[illegible] . [illegible] واسطه‌سیله گوندرمکلکله
تشکر ایدرم . [illegible] . باخصوص [illegible]
[illegible] صحیح تشکرلر . [illegible]
سنی [illegible] . بر [illegible] آلیر
[illegible] که پنجشنبه گونی
[illegible] معامله
[illegible] و [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] .

[illegible] عالیه
[illegible]
[illegible] .

[illegible] . [illegible]
[illegible] . [illegible]
[illegible]
[illegible] . نکاح [illegible]
[illegible] . [illegible]
[illegible] . [illegible]
[illegible]
[illegible] ...
[illegible]
[illegible] عالیه‌جکم .

[illegible]

26. III. 35

Sevgili Aliye'm,

Mektubunu ve kâğıtları, renkli resmi aldım. Çok teşekkür ederim. Yengemler vasıtasıyla gönderdiğin güzel yeleğe çok teşekkürler. Yalnız nüfus tezkeresini göndermeyi unutmuşsunuz. Bu mektubu alır almaz derhal postaya veriniz ki perşembe günü bana gelmiş bulunsun ve hemen o gün muamele başlasın, ondan sonra da ben yine size yazarım, Kadıköy Nüfus Dairesi'nin çabuk cevap vermesini temin edersiniz.

Küçük resim öyle gözümü yumup bakacak gibi fena değildi. Sen en fena resimde bile güzelsin Aliye. Sen her zaman herkesten güzelsin.

Kâğıtların muamelesi her yerde çok üzücü. Ne yapalım, bütün bu muamelelerin yapılması lazım. Artık sana kavuşacağım günü beklemekten başka bir şey yaptığım yok. Nikâh dairesindeki komik şeylere ve memurun sana söylediklerine ben de güldüm. Doğrusu, dünyada rahat yaşamak için aptal olmak lazım. Fakat aptal olmaktansa biraz daha rahatsız yaşamak daha iyidir bence... Bilmem sen ne dersin...

Hemen cevap yazmanı bekler, hasretle güzel gözlerinden öperim Aliye'ciğim.

Sabahattin Ali

31.VII.35

بنم عالیه‌م،

مکتوبکزی و نفوس تذکره‌سنی آلدم. [illegible]

[illegible]

164/449 [illegible] 167/450 [illegible]

[illegible]

Salahattin

31. III. 35

Benim Aliye’m,

Mektubunu ve nüfus tezkeresini aldım. Eski tezkere olduğu için kabul etmek istemediler. Sonra birisi tanıdık çıktı, aldı, muameleyi yaptı ve birkaç gün zarfında değiştirmek şartıyla bana verdi. Ben de hemen gönderiyorum. Siz çabucak değiştirir ve yenisini bana yollarsınız. Bundan maada Kadıköy Evlenme Memurluğu’na 167/449 numara ve Kadıköy Nüfus Memurluğu’na 167/450 numara ile yazıldı. Buralardan işin çabuk çıkarılması için takip edilirse iyi olur.

Bu gibi işler beni hiç üzmez: Çünkü sana ait işlerdir. Bu can sıkıcı kırtasiyeciliğin bizi birleştirmek için olduğunu düşündükçe can sıkıntısı filan kalmıyor. Sana ait olan her şey gibi bu da bana güzel geliyor.

Hikâyelerimden bahsedecektin? Teker teker nasıl bulduğunu yazmanı istiyorum. Ben his itibarıyla birinci kısımdakileri, fikir itibarıyla birinci kısımdakileri beğenirim. Sondaki “Komik-i Şehir”[5] hikâyesi de, bizim zavallı Anadolu’muzun zavallı insanlarını gösterdiği için hoşuma gider.

Gönderdiğin sümbüllerden bir kısmını yengem bana vermiş ve senin sümbülü çok sevdiğini söylemişti. Onları, tıpkı seni koklar gibi kokladım ve göğsümde taşıdım.

Sonsuz selamlar ve sevgiler, benim birtanecik nişanlım...

Sabahattin Ali

5 *Değirmen*’de yer almaktadır.

Ankara 8.IX.35

[illegible]

Sabahattin Ali

Ankara, 3. IV. 1935

Çok Sevgili Aliye,

Sana neler yazayım ki sen neşe içinde yüzesin. Ben neşeyi senden öğreneceğim. Hayat ve felaketler beni o kadar gülmekten ve neşeden uzaklaştırdı ki kendimi, senin getirdiğin bu saadet dünyası içinde bile şaşkınlıktan kurtaramıyorum. O kadar talihin kahrına uğramışım ki hayatta bana da mesut olmak nasip olabileceğine inanamayacağım geliyor. Evde iki resmini de karşıma alarak saatlerce bakıyorum ve saadet beni adeta sarhoş ediyor. Sevinçten ağlamak istiyorum. Ben son zamanlarda her şeyden ümidimi kesmiş, kendimi gülen, oynayan hayattan ayırarak birkaç türlü kitabın arasına atmış bulunuyordum. Sen bu karanlık ömrümün içine bir sevinç ışığı gibi, kurumaya yüz tutan ekinlere can veren bir nisan yağmuru gibi birdenbire geldin. Ben bu kadar bol hayat ve saadet yağmuru altında kendimi unutmuş gibiyim. Şimdi ömrümün bir tek gayesi var: bir gün evvel sana kavuşmak, seni kollarımın arasına almak, güzel, temiz yüzüne saatlerce, senelerce hiç doymadan bakmak. Ancak o zaman tam neşeli, senin istediğin gibi neşeli olabileceğim. Senden ayrı, senden uzak bulunurken benden nasıl neşeli şeyler istiyorsun?

Bana yaz Aliye'ciğim. Sayfalarca mektuplar yaz. Her şeyden, hayattan, insanlardan, bahardan, kendinden bahset. Asıl sen bana neşe ver... Ben buna muhtacım.

Seni binlerce defa kucaklar, güzel gözlerinden, dudaklarından öperim.

Sabahattin Ali

Ankara 4.IV.35

Salahattin Ali

Ankara, 7. IV. 35

Çok Sevgili Aliye,

Nüfus tezkeresini ve mektubunu aldım. İşlerin çabuk olup bitmesi için ben burada uğraşırım. Siz de eliniz düştükçe orada arkasını arayınız. Bu mektubun nedense çok hüzünlü idi. Bahar, insanlara yaşamak neşesi veren bir mevsimdir. Ankara'da bahar olmadığı için ne kadar üzülüyorum bilsen. Önümüzdeki ay başında muhakkak İstanbul'a gelmek istiyorum. (Galiba askerlikten yakamı sıyıracağım, o zaman kavuşacağımız günleri daha çok yaklaştırmış oluruz.) Geldiğim zaman göreceksin, seni neşelendirmeye, sana tatlı günler yaşatmaya ne kadar çalışacağım. Bütün hayatım müddetince senin yüzünde en ufak bir keder buruşuğu olmasını bile istemem. Biz mademki bahtiyar olmak, hayatta bir zevk bulmak ve birbirimizi mesut etmek istiyoruz, artık mektuplarımızdan ve sözlerimizden kederli şeyleri atmalıyız. Şimdiye kadar neşeli şeyler görmüş olmasak bile bundan sonra göreceğiz. Sonra öyle "Ben resimdeki gibi güzel değilim" diye yazma. Sen benim için her halinle güzelsin. Seni her halinle seveceğimden bir an bile şüphe etmeni istemem. Bunu mektubun başına yazacaktım, fakat mektubunda böyle şeyler bulunduğunun cezası olarak sona bıraktım. Hem ben de öyle resimde göründüğü gibi kerli ferli bir adam değilim, kısacık boylu, ak saçlı bir yarı ihtiyarım. Yaşımın yirmi sekiz olması bir şey ifade etmez, dertli seneler beni belki kırk yaşına gelmiş kadar ihtiyarlattılar. Senin cildin iyi kremler kullanarak güzelleşir, fakat benim kayıp olan senelerimin geri gelmesine imkân yok. Ben de bunları oraya geldiğim zaman sükûtu hayale uğramayasın diye yazıyorum. Bundan sonra hep neşeli mektuplar yazacağız, değil mi?

Binlerce defa gözlerinden, dudaklarından öperim sevgilim.

Sabahattin Ali

11. IV. 55

بنم سوگيلي عليم،

[illegible]

Sabahattin [illegible]

11. IV. 35

Benim Sevgili Aliye'm,

Bu son mektubunun ne kadar hoşuma gittiğini tasavvur edemezsin. Yazarken hava bulutlu idi, diyorsun ama, belli ki senin için güneşli imiş. Ne güzel, ne tatlı anlatıyorsun. Yalnız mektepte hoş bir ceza aldığından bahseden hikâyeyi yarım bırakmışsın? Nedir bu hikâye?.. Senin mektepten ayrıldıktan sonraki hüznünü gayet iyi anlıyorum.[6] İnsan alıştığı, güzel bulduğu, kendine yakın bulduğu yerlerden ayrılırken sanki vücudunun bir kısmını orada bırakıyormuş gibi üzülür. Ben Konya'da muallim iken İstanbul'dan bir üniversite grubu geldi. Hep eski arkadaşlarımdı. Adana'ya gidiyorlardı. Beni de beraber aldılar. Bir hafta Adana, Mersin ve Tarsus'ta dolaştık,[7] eski talebelik günlerimi, kahkaha ve neşe içinde, tekrar yaşadım. Bu bir haftadan sonra tekrar Konya'ya gelerek harap bir mektepte ter ve kir kokan çocuklara Almanca öğretmek bana o kadar fena geldi ki belki on beş yirmi gün yüzüm gülmedi. Mamafih neşe insanın içinde bulunduktan sonra, hayat onu ne kadar meydana çıkmaktan men etse, ne kadar boğmaya çalışsa yine ilk fırsatta kendini gösterir. Yazılarından anlıyorum ki sen de ilk fırsatta adamakıllı neşeli olmaya çok müstaidsin. Yalnız bir saadeti, hatta icap ederse zorla almasını bilelim. Benim ay ışığını ne kadar sevdiğimi bilemezsin. Mehtaplı gecelerde yalnız başıma gezmek kadar hoşuma giden şey yoktur. Yalnız, bilmem dikkat ettin mi, mehtap insana daima bir arkadaş aratır. Mehtap altında ağır ağır giderken yanımda benim gibi hiç sesini çıkarmadan, hiç konuşmadan yürüyecek ve bu gümüş ışıkları yavaş yavaş içecek bir arkadaş ararım. Mayısın beş veya altısında İstanbul'a gelmek niyetindeyim, o zaman mehtap da başlayacak. Beraber gezeriz. Hemen mektubunu bekler, hasretle seni kucaklar ve dudaklarından öperim.

Sabahattin Ali

6 Aliye Ali, Erenköy Kız Lisesi 'nin orta ikinci sınıfındayken babası tarafından okuldan alınmış.

7 Şubat 1932'de İstanbul Üniversitesi'nden bir grup öğrenci Coğrafya Profesörü Hamit Sadi Bey başkanlığında Konya-Adana inceleme gezisine çıkmıştır. Pertev Naili Boratav 25 Ocak 1932'de Sabahattin Ali'ye gönderdiği bir mektupta bu geziden söz etmiş ve Konya'ya geldiklerinde onu da alarak yola devam etmişlerdir.

15. IV. 35

[illegible]

[illegible]

Salahattin

15. IV. 35

Dünyada herkesten ve her şeyden çok sevdiğim Aliye,

Uzun ve güzel mektubunu aldım. Yazarken sanki mazinin tatlı saatlerini de yaşamış gibisin. Benim kendi mektep hayatım da gözümün önüne geldi. Fakat benim talebeliğim pek hoş değildi, hiç sevdiğim arkadaşım yoktu, etrafımda hep manasız ve aptal çocuklar vardı, çok sıkılırdım. Yalnız Darülfünun'da okuyan birkaç arkadaşım vardı, bunlarla pek ahbaptım ve hep onlarla gezerdim. Benim talebeliğimin en güzel tarafı Almanya'daki tahsil hayatımdır. Fakat döneli dört seneyi geçtiği için artık uzak bir hayal oldu hepsi... Şimdi gözlerim arkada değil, ileride, geçen güzel günleri değil, gelecek güzel günleri düşünüyorum. Sana bir de müjdem var: Benim askerliğim şimdilik kaldı, en aşağı bir sene yakamı sıyırdım. Salih amcam[8] ısrar etti, gelecek sene büsbütün kurtulacağım galiba... Bunun için artık birleşmemiz bir zaman meselesi oldu. Aliye'ciğim, benim niyetim şöyle: bu önümüzdeki mayıs ayının beşinde veya onunda İstanbul'a gelip derhal nikâh yapmak ve beraberce Ankara'ya dönmek... Yengemler de bunu en muvafıkı buldular. Buraya gelince yengemlerde ufak bir eğlenti yapacağız, sonra da evimize... Evimiz deyince gözünde büyütme... Ancak içine girilebilecek kadar döşenmiş, birkaç sandalye ve bir masadan ibaret bir yer... Diğer eşyaları alacaktım, seninle beraber intihap etmek için vazgeçtim. İstedim ki beraber oturacağımız yuvamızın her eşyasını beraber alalım. Sonra sana açık söylemekte beis yok, vaziyetimi ancak dört beş ay evvel düzelttiğim için birdenbire masraflara girmeye de muktedir değildim. Bu tasavvurlarımda bana iştirak edeceğini ümit ediyorum. Bir gün evvel sana kavuşmak arzusuyla içim tutuşmaktadır ve herkesi tesiri altına alan bir sürü manasız anane ve merasime tabi olmakta bence mana yoktur. İki insanın hayatlarını birleştirmesinde en ehemmiyetli nokta, birbirlerini sevmeleri ve hüsnüniyet sahibi olmalarıdır. Sen şimdiden Ankara

seyahatine hazırlan. Azami bir ay sonra buradayız. Hazırlanacak da bir şey yok ya, ben seni olduğun gibi kucaklayıp trene getireceğim... Yengem senden şikâyet ediyor ve kendilerine mektup yazmadığın için darıldığını söylüyor, bana yazdığın mektubun içine hiç olmazsa birkaç satırlık bir kâğıt koy. Bizi birleştiren, bize bu büyük saadeti veren onlardır, değil mi?

Gönderdiğin resim çok güzeldi. Sen istediğin kadar "Ben güzel değilim" diye yaz, benim için dünyanın en güzel ve sevgili kadınısın. Bilemezsin, şu on beş yirmi günü nasıl sabırsızlıkla bekliyorum. Aklımdan hemen trene binip gelmek bile geçiyor. Sen de beni görmek istiyor musun Aliye, hemen cevap ver, sen de bana kavuşmak istediğini yaz, beni beklediğini söyle.

Gözlerinden, yanaklarından, dudaklarından binlerce defa öperim sevgili nişanlım.

Sabahattin Ali

8 Sabahattin Ali'nin babasının kuzeni, eczacı Salih Başotaç.

20.IV.35

[illegible]

Sabahattin Ali

[illegible]

S. A.

20. IV. 35

Çok Sevgili Aliye'ciğim,

Ben de senin mektubunu alınca sevincimden yerimden sıçrayacaktım. Demek artık birleşmemiz bir gün meselesi oldu. Beni düşündüğünü gösteren satırların kalbimin sana karşı olan bağlarını bir kat daha kuvvetlendirdi. Benim için dünyada her şey sensin. Bunun için benim de her şeyim senindir. İlk günlerde pek lüks yaşamasak bile muhakkak ki seni dünyanın en mesut insanı yapmak için her şeyi yapacağım. Çünkü sen sevgin ile beni dünyada erişilebilecek saadetlerin en büyüğüne eriştirdin. Mademki annen istiyor, tabii seni gelin kıyafetinde görecektir. Bunu ben de isterim. Ben ay başında sana gelinlik kumaşı yollarım, orada vücuduna göre diktirir ve hazırlatırsın. Ben İstanbul'da dört beş günden fazla kalamayacağım için bunların önceden tamamlanması daha iyi olur. Sonra ben gelirim, resmi işleri hallederiz, olur biter. Mayıs ortalarında her halde gelmek istiyorum. O zaman mehtap da olacak, seninle ay ışığı altında yalnızca dolaşmayı o kadar istiyorum ki... "Gözlerimi kapadığım zaman senin hayalini görüyorum..." diyorsun. Ah Aliye, ben gözlerim açıkken bile hep seni görüyorum. Her şeyde senin hayaline tesadüf ediyorum. Bir sene filan beklemek icap etse ne yapacaktım, nasıl dayanacaktım bilmem. Bana bir daha yüzündeki çillerden filan bahsetme... Bu husustaki fikrimi evvelce de yazmıştım: Ne olursa olsun, sen benim için dünyanın en güzel, en sevimli, en iyi kalpli mahlukusun.

Yengem sana sahiden darılmış filan değildi. Beni kızdırmak için sitem eder göründü. O seni çok sever, sana darılır mı hiç?..

Derhal mektubunu bekliyorum. Bana verdiğin saadetlerden dolayı sana sonsuz teşekkürler. Yüzünden, saçlarından, dudaklarından hasretle, binlerce defa öperim sevgilim.

Sabahattin Ali

Sana bir de üç dört sene evvel Aydın’da iken çektirdiğim resmimi yolluyorum. O zaman daha zayıftım.

s.a.

22. IV. 35

[illegible] سوگیلی عالیه‌جگم،

مکتوبکی ده شیمدی آلدم. سکا چوق تشکر ایدرم ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

سنی هر یرکدن [illegible] اوپرم.

Sabahattin Ali

22. IV. 35

Çok Sevgili Aliye'm,

Mektubunu ve resmini aldım. Sana çok teşekkür ederim. Resim fevkalade idi ve görülüyor ki sen, imkânlara malik olduğun zaman gayet güzel gülebileceksin. Ben seni hayatın müddetince güldürmeyi vazife telakki ederim. Sana Almanca öğretmek benim de emelimdir. Müşterek bildiğimiz bir lisanda kitaplar okumayı ne kadar isterdim. Sana gönderdiğim resimdeki kitaplar maalesef hep Almancadır, fakat bundan sonra her ay bir sürü de Türkçe kitap alırız, beraber okuruz. Yörük kıyafetindeki resme dikkat ettim, o kadar güzel ve tabii bir oturuşun, öyle harikulade bir gülüşün var ki seni derhal kollarımın arasına almak arzusuna kapıldım. Sen eski fena günlerin bütün acı hatıralarını kafandan at, yalnız ileriye, gelecek günlere bak, yalnız onların güzel olmasını isteyelim, üst tarafı umurumuzda olmasın...

Kadıköy Nikâh Memurluğu hâlâ daha kâğıtları göndermemiş, yalnız bunları bekliyoruz. Sonra üç tane de vesikalık fotoğraf gönderiniz. Ben buradan izin kâğıtlarını alıp doğru İstanbul'a hareket ederim.

Seni hasretle kucaklar, binlerce defa güzel dudaklarından öperim.

Sabahattin Ali

27. IV. 35

[illegible]

[illegible]

27. IV. 35

Çok Sevgili Aliye,

Mektubunu aldım. Gelinlik elbisesi kumaşını gönderme diyorsun, ben burada yaptırıp elbiseyi beraber mi getireyim, (bu takdirde ölçü olmadan dikilebilir mi?), yoksa nikâhtan sonra beraber buraya geldiğimiz zaman mı diktiririz ve amcamlarda[9] yapacağımız çayda giyersin? Benim aklım böyle şeylere hiç ermediği için bunları soruyorum. Herhalde ölçüsüz elbise dikilemeyeceğine göre geldiğimiz zaman burada diktireceğiz. Ne yapalım, mademki annen razı ve mademki seni telli duvaklı görmekte muhakkak ısrar etmiyor, biz de öyle yaparız. Bir gün elbette bize misafir gelir, o zaman seni tekrar gelin gibi süsleriz, annene gösteririz. Olur biter. İstanbul'a geldiğim zaman bana surat asacağını şimdiden söylüyorsun. Çok üzüldüm. Mamafih büyüklerin yanında tabii yalnız olduğumuz zamanki gibi serbest hareket edemeyiz. Mamafih yalnız kalacağımız ve bütün serbestliğimizle gülüp neşeleneceğimiz zamanlar da gelecektir. Köylü kıyafetindeki resmine bakmaya doyamıyorum. Her gece başucumda duruyor, ona bakarak uyuyorum. Ben dünyada bu kadar güzel gülen, güldüğü zaman bu kadar güzel olan insan görmedim.

Bana uzun mektup yaz. Seni kucaklar, güzel gözlerinden, dudaklarından öperim.

Sabahattin Ali

9 Sabahattin ve Aliye Ali nikâhtan sonra Salih ve Hayrünnisa Başotaç'ın evinde konuk olmuşlar.

استانبول [illegible]
[illegible] :
S. a.

30. 4. 1935.

بنم دنیالر قدار [illegible] ،

[illegible]

[illegible]

Salahattin Ali

tarihsiz[10]

İstanbul'a geleceğim günü ayrıca bildiririm.

s.a.

30. 4. 1935

Benim dünyalar kadar sevgili Aliye'm,

Mektubunu aldım. Derhal işimi bırakarak Yenişehir'e yengemlere gittim. Orada mesele anlaşıldı. Yengemin hali malum, şimdi parlar, şimdi söner, geçen cuma günü de otururken aklına gelmiş, "Biz Sabahattin ile böyle böyle karar verdik, Aliye de bunlara muvafakat etmiş, fakat acaba annesi ne diyecek, bize kalbi kırılmaz mı?" diye bir mektup yazmış. Bütün kabahati, sanki hiç onlara haber vermeden hareket etmişiz gibi bize yüklemiş. Ben senin mektubunu alınca deli gibi oldum. Senin bir dakika bile üzülmeni istemem, benim canım Aliye'm, senin azıcık canının sıkıldığını bile istemem. Yengem yüzgörümlüğü olmayacağından ve diğer şeylerden annenin haberi olmadığını duyunca memnun oldu. Onlar seni bu kadar senedir tanıdıkları halde benim kadar tanımıyorlar; ileride söz olur, "vaat ettiniz de yapmadınız" diyen bulunur diye düşünmüşler... Böyle bir şeyi akla getirmek bile manasızdır. Ve ben seni, hiçbir zaman boş bir dört duvar arasına alıp getirecek değilim. İçine girilecek bir evimiz olacağı gibi, günden güne de onu süsleyip zenginleştireceğiz. Mesela şimdilik oturma odamızda kadife kanepe takımı olmayacak da somyalı bir sedir ile dört iskemle ve masa bulunacak. Yatak odamızda aynalı dolap yerine duvarda küçük yuvarlak ayna olacak. Kristal takımlarımız olmayacak ama, herhalde iki misafire de yetecek tabak çatal da bulunacak. Bunları hep yengemlerle kararlaştırdık. Sen ne dersin? Bak, yengemin yanında yazdığım kâğıdı sana gönderiyorum. Altına da birkaç satır ona yazdırdım ki onlarla tamamen mutabık olduğumuza dair sana da kanaat gelsin. Buraya gelince sakın

kulaklarımı çekmeye kalkma. Biz birbirimize en küçük bir sitem bile yapmadan ihtiyar olacağız. Düşün ki ben, aramızda ağırca bir laf geçen bir insanla bir daha yüz yüze bakışamam. Yengem senin de böyle olduğunu söylüyor. Seni daha şimdiden ne kadar kendime yakın buluyorum, ne kadar seviyorum tasavvur edemezsin, ama sakın böyle telaşlara düşüp üzülme. Emin ol ki ben seni veya başka birini darıltacak, üzecek hiçbir şey yapmam. Hep yengemin telaşçılığı. Sonra kabahati ne diye hep sana yükleyeyim? Yalnız yüzgörümlüğü istemediğini söylemiştim. Ben elimde olduktan sonra seni dünyanın en iyi yaşayan kadını yapmak isterim ve yapacağım. İşte sevgili Aliye'm, seni ve beni bu kadar üzen o mektubu yırt at ve bu vakayı olmamış farz et. Annene de tabii bir şey söylemezsin. Bir gün annen bize gelir de evimizi görürse istediğinden güzel bulacak ve memnun olacaktır. Her şeye küçükten başlanır. Burada bir apartmanın üst katını kiraladım. Bütün Ankara'yı gören bir balkonu, güneş sabahları içine dolan bir yatak odası var. Bir de oturma odası, mutfak ve sandık odası var. Suyu, elektriği de içinde. Geldiğin zaman bak ne kadar hoşuna gidecek. Bana beni üzüntüye düşürmeyecek mektuplar yaz. Dudaklarından binlerce defa öperim.

Sabahattin Ali

10 Tarihsiz olan bu mektup evlilik hazırlıklarından bahsedilen önceki mektupla ilgili olduğu için buraya alınmıştır.

عالیه.

نیگارم آننه‌ڭ ایله یازدیغڭ مکتوبده بر شیمه
سنی بابا حقنده بحث ایتمه‌سی، سنی‌ده اونوتمار
سنی یابا حقنده [illegible] صیقشمش ساعتلرلرڭ
اوزرنده صوقوزده گیرسه صیقشمش [illegible]
ایکیمز راحتا بسیط بر شکلده اودا اولمشدر
ویرادا کز صحرده بر سمر یاپیلمز غراب فریادلر
صرتکه عسکرلری تابیل ایدیوب حده بیشوری
ترلرلادیه بتکه صوله حاضرلقلره صرف نظر ایتکه
جبین اولدیغ. فقط هیچ بر زمانه هیچ بر شی یاپمیش
عقلمده صحیح ده زکلم. انشالله برادکز کندیزه
حسیده بر رسم یاپی سن طبیبی ایده‌رم.
نیگارم بر وضعیت تام شیشنده الله یازدیغی
مکتوب نظرڭ یالاکی حقمده وضعیته قاتلمه
ازکیه اور مکتوبی یاپمه. یوقسه بزم ایکیمزڭ
ترتیبنده معقول شکلی منفی ذکلدرلر.
بزم وضعیته حکمسه اکی اوزنذ بیلدیکی ایچین
یاشقی گرمیلری انشاله اوقفاسه ییوقدر. هیچ بر زمانه
سنیکه سزی راحتلقده ایم بیکلمز طبیب دی.

بونده‌ن اسیه ادلایلیم ستی، عفو بر مکتوبی
نیکه مدت یاشنده یازمیجیدرم. ثرتده صون
هیچ بر شی یوقدر. هر حقوده نیکه بدرله طانیقز.

Salahettin [illegible]

قیزم عالیه،
سکز برنده اول نیکه بیورز کوزلرڭدن
اویرم. آننه‌ڭه باباڭه سلام.
[illegible]

tarihsiz[11]

Aliye,

Yengem annene ilk yazdığı mektupta birçok şeyler yapacağımdan bahsetmiş; şimdi o kadar uzun masraflara girmeye vaziyetim müsait olmadığı için daha basit bir şekilde oda döşemeye ve daha az masraflı merasimler yapmaya karar vermiştik, çünkü askerliğimi tecil ettirip hemen birleşmemizi kararlaştırınca birçok hazırlıklardan sarfınazar etmeye mecbur olduk. Fakat hiçbir zaman hiçbir şey yapmamayı aklımdan geçirmiş değilim. İnsanca bir evimiz ve kendimize göre de bir merasim yapılmasını tabii isterim. Yengem bu vaziyet karşısında ilk yazdığı mektuba nazaran yalancı çıkmak vaziyetinde kalmamak için o mektubu yazmış. Yoksa, bizim ikimizin kararlaştırdığımız makul şekle muhalif değildirler. Benim vaziyetimi herkesten iyi onlar bildiği için başka türlü olmasına da imkân yoktur. Hiçbir zaman yengemleri darıltmak istemeyeceğimiz tabiidir. Bundan emin olabilirsin, hatta bu mektubu yengemin yanında yazıyorum. Üzülecek hiçbir şey yoktur. Her hususta yengemlerle mutabıkız.

Sabahattin Ali

Kızım Aliye,

Seni bir an evvel bekliyoruz, gözlerinden öperim. Annene babana selam.

Hayrünnisa

11 Tarihsiz olan bu mektup evlilik hazırlıklarından bahsedilen önceki mektupla ilgili olduğu için buraya alınmıştır.

11.V.35

بنم بریجک [illegible] ،

[illegible]

Sabahattincik.

[illegible]

11. V. 35

Benim biricik sevgilim,

Mektubunu aldım. Bana olan muhabbetini gösteren satırlara teşekkürler ederim. Sana karşı olan hislerim, artık yazılamayacak derecededir. Bunları ancak karşı karşıya gelince anlatabileceğim. Yalnız şu kadar söyleyeyim ki burada her geçirdiğim gün beni biraz daha eritiyor. (Mamafih şikâyetçi değilim, çünkü bu vesileyle zayıflıyorum.) Siz nikâh dairesine, perşembe günü için kaydettiriniz. Saatini siz kararlaştırınız, yalnız mümkün mertebe tenha bir zaman olsun, onun için öğleden evvel bana daha muvafık gibi geliyor. Ben çarşamba günü İstanbul'a geleceğim. Pendik'te trenden inerek Erenköy'e geleceğim. Sonra İstanbul'a giderek birkaç işimi gördükten sonra tekrar döneceğim. Neyse, bunları orada kararlaştırırız. Şahit filan da bulmak lazım tabii. Siz şimdilik perşembe günü istediğiniz saatte nikâhı kaydettirmekle iktifa ediniz.

Binlerce defa bütün yüzünden, dudaklarından öperim Aliye 'm.

Sabahattin Ali

عالیه ننم [illegible]

مکتوبکی [illegible] . [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] انسانلره [illegible]

مکتوبنکی [illegible] مکتوبکله [illegible]

[illegible] انسانلره [illegible]

[illegible] انسانلرک [illegible] . حالبوکه [illegible]

[illegible]

انسانلرک دیگر [illegible]

[illegible]

[illegible]

حالبوکه انسانلرک [illegible]

[illegible] ([illegible])

[illegible]

[illegible]

[illegible]

دیگر انسانلره [illegible] دنیاده [illegible]

[illegible] ([illegible])

[illegible] طبیعی [illegible] ... [illegible]

[illegible]

[illegible] دنیا [illegible]

حیات [illegible]

[illegible] . [illegible]

[illegible] . [illegible]

[illegible] فقط مثلا [illegible]

[illegible] .

[illegible]

Salahattin Ali

(tarihsiz)

Aliye, benim birtanecik sevgilim,

Mektubunu nasıl dört gözle beklediğimizi tasavvur edemezsin. Bundan evvelki yeisli mektubunun üzerimdeki acı tesirlerini silecek bir mektubunu almak, karşımda tekrar bana, ama yalnız bana inanan bir Aliye görmek istiyordum. Nihayet mektubun geldi. Satırlarında diğer insanlara benzemeyen, bayağılıklardan ve küçüklüklerden uzak insan ruhunu tekrar buldum. Mektubunun bir yeri bana bilhassa yakın geldi: İnsanların hemen hepsi hayatı karın doyurmak ve lalettayin biriyle yatmaktan ibaret farz ederler. Halbuki bu takdirde insanın diğer hayvanlardan ne farkı vardır, onların dimağları da karınlarını doyurmak ve kendilerine bir eş bulmak hususunda kâfi derecede hizmet görüyor, ancak bunları düşünmek, onlardan hiç ayrı olmamak demektir. Halbuki insanın bir de dimağı vardır ki yemek, yatmak, eğlenmek gibi şeylerle alakadar olmayan birtakım ihtiyaçlar taşır. Kendine yakın bir arkadaş arar. Kendisine yardım edecek (maddi ve manevi yardım edecek) diğer bir insan ister ve bunun mümkün olabilmesi için yardım isteyen diğer insanlara yardıma hazır bulunur. Sonra muhakkak sevilmek ister, bunun için de başkalarını sever. Düşün, dünyada yalnızlık kadar feci şey var mıdır? Tabii yalnızlıktan kafa yalnızlığını kastediyorum, yoksa dünya bir sürü kuru kalabalıkla dolu... Ama bizim manevi hayatımızda, maddi hayatımızda bize eş, arkadaş olabilecek insan ne kadar azdır. Ben bazen çok sevdiğim bir arkadaşla beraber tenha bir köye gider ve on beş yirmi gün kalırdım. Bu zaman zarfında hiç yalnızlık üzüntüsü çekmezdim. Çünkü kafa dengi bir arkadaşım vardı. Fakat mesela hapishanede yattığım zamanlar, sekiz yüz kişinin arasında olduğum halde yalnızlıktan bunalırdım. Yalnız orada değil, şimdi serbest iken bile kendimi kimsesiz hissediyor ve bunun için seni her gün artan bir istekle bekliyorum. Burada da birçok güya ahbap var, fakat insan hangisine içini dolduran

dertleri, kafasını yakan düşünceleri açabilir? Derhal gülerler, yahut anlıyormuş gibi tavırlar aldıkları halde bir şey anlamadıklarını sersem gözleriyle belli ederler.

Açıkça konuşmak icap ederse, yengemler bile, bütün iyi kalpliliklerine rağmen çok basittirler. Zaten ben o kadar çok gülen, bu imkânı bulan insanlara biraz şaşarım. Sonra bu işte, kendileri yardım ettikleri halde sana son yazdıkları şekilde bir mektup yazabilmelerine hayret ettim. Ben gidip bu ne demek deyince derhal tevil etmeye kalktılar. Ben sorarken dudaklarımın ve her tarafımın titrediğini hissediyordum. Hayatımda bu kadar müteessir olduğum zamanlar nadirdir. Ah Aliye, benim güzel, iyi kalpli Aliye'ciğim, bana bir daha sakın o mektubuna benzer mektuplar yazma. Ben hayatımda o kadar ağır laflar dinlemeye mecbur oldum, bunlara o kadar sessizce tahammül ettim ki sevdiğim, uğruna hayatımı bile verebileceğim bir insanın bana en ufak bir sitemi beni bugün fevkalade yaralıyor. Açık bir yaraya bir fiske vuruluyormuş gibi oluyor. Şimdi düşündükçe, senin ve benim üzülmemize (bir hiç yüzünden) sebep olanlara kızıyorum adeta...

Seni sımsıkı kucaklar, yüzünden, saçlarından, dudaklarından öper, öper, öperim...

Sabahattin Ali

[illegible]

کیمه شقاسنی قادار یاقیه اوله‌بیلیر . بابا [illegible] اوزره‌ده
[illegible] انگلیزجه اوزره [illegible] ایسته‌یورم . بابا انگلیزجه [illegible]
[illegible] . بابا اوقویا‌جقسکز [illegible]
[illegible]
[illegible] اولاجق و باشقه هیچ کیمسه
بابا . [illegible] آنلادیم اولاجقسه [illegible] فرقله [illegible]
[illegible] . [illegible] قورقویی
[illegible] ؟ [illegible]
[illegible]
[illegible] ؟ ... [illegible] اوکله [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] عاشق [illegible]
[illegible] . [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] فقط [illegible]
[illegible] . [illegible]
[illegible] . [illegible]
[illegible] .
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ...
[illegible]
[illegible]

Sabahattin Ali

(tarihsiz)

Benim Sevgili Aliye'm,

Sular bulanmadan durulmaz derler. Biz de artık ikimizin de canını sıkan şeylerden bahsetmeyelim de bunları büsbütün unutalım. Ben yengemlere kızdığımı asla belli etmedim. Ben zaten kızdığımı nadiren belli ederim. Teessürümü de hiç göstermem. Herkes beni keyfi yerinde, daima gülen biri sanır. İşte bunun için yazılarım çok dertlidir. Hayatımda gösteremediğim teessürümü yazılarımda gösteriyorum. Bana yazdığın mektupta yengeme yazdığın mektubun bir sureti olduğunu ben Fahrünnisa ablama[12] söylemiştim, demek ki o gidip ortalığı aleve vermiş. Bundan sonra ikimizin arasında cereyan eden hiçbir şeyden onları haberdar etmem. Aliye, mektupların hep yanımda geziyor, ikide birde onları çıkarıp okuyorum. Hele bu son mektubun... O kadar bahtiyar etti ki beni. "Etrafıma kırıldığım zaman beni sen teselli edeceksin, işte o zaman ben her şeyi unutarak senin boynuna sarılacağım," diyorsun. O zaman ben de senin boynuna sarılarak hiç, hiç bırakmayacağım. Sen herhangi bir şeye üzülürsen seni kollarımın arasında avutacağım. Eğer gözlerinden bir damla yaş gelirse, güzel gözlerini sıcak dudaklarımla öperek kurutacağım. Tek başına geldiğin daha iyi oluyor. Bundan sonra hiç kimse sana benim kadar yakın olmayacak. Beraber Almanca öğreneceğiz, ben İngilizce öğrenmek istiyorum, beraber İngilizce dersi alacağız, ben kitaplar tercüme edeceğim, bunları beraber okuyacağız, neşeli ve kederli olacağız, ne olursa olsun, bütün bunlar hep beraber, hep ikimizin iştirakiyle olacak ve başka hiç kimse karışmayacak. Pek az misafirliğe gitmek ve pek az misafir çağırmak istiyorum. Bir sürü fesat ve dedikoducu insanlarla ahbaplık edip ne olacak sanki? Biz birbirimize yeteriz, değil mi?.. Ah Aliye, senin Ankara'ya geleceğin günleri nasıl bekliyorum bilsen... Şimdi kapıyı açıp girdiğim zaman beni soğuk bir sessizliğin karşıladığı küçük evde senin güler yüzün tarafından karşılanmak

bana saadetlerin en büyüğü gibi geliyor. Biliyor musun, ilk mektuplarımda "Bana böyle şeyler yazma, sonra sana deli gibi âşık olurum," demiştim, oldum işte... Sana bugün çılgın gibi âşığım. Senden ayrı geçen bu günleri cehennemde imişim gibi geçiriyorum. Evde resimlerine bakarak uyumaya çalışıyor fakat uyuyamıyorum. Sana kavuşmadan sükûnet bulamayacağım. Nikâhı önümüzdeki hafta içinde, pazartesi veya perşembe günü yaparız. Ben size telgrafla gününü bildiririm. Siz de hemen nikâh memurluğuna bildirirsiniz. Nikâhın ertesi günü de hareket ederiz. Resmi muameleler için çıkarttığım küçük bir fotoğrafımı gönderiyorum. O gün canım sıkıldığı için biraz asık suratlı çıkmışım. Gözlerinden ve dudaklarından hasret ve iştiyakla öperim birtanecik sevgilim.

Sabahattin Ali

12 Sabahattin Ali'nin yengesi Hayrünnisa Başotaç'ın kardeşi.

AYDABİR
AYLIK MECMUA
İstanbul, Ankara caddesi
Telefon: 22129

İstanbul, ______ 193

[illegible]

عزیزم [illegible] اول اولدیغی [illegible] ده [illegible] در.

بنی [illegible] لوندره‌ده. بر ده [illegible]

تأثیرلی [illegible] سنك [illegible] اولمه‌ملی [illegible] در.

بنی نقلیه صنفنه آییردیلر. یعنی عسکر اولوب حربه گیتمیه‌جك

یعنی [illegible] آتشه آتشه [illegible]. بر قاچ ده شکر.

[illegible]

مکتوبی [illegible] [redacted] [illegible]

[illegible] 6 [illegible] اول [illegible]

[illegible] آدرسی [illegible] اسلامبول. [illegible]

[illegible] 85 "

[illegible] بو مکتوبی [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] سلام [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

قرداشك

Salahettin Ali

[illegible]

[illegible]

(tarihsiz)

Sevgili Karıcığım,[13]

Sana fena bir haber vereceğim. Bugün muayene edildim. Sapasağlam asker olduğuma dair rapor verdiler. Salih amcamın mektubu filan fayda vermedi. On beş yirmi gün sonra İstanbul'a hep beraber geleceğiz. Ben raporun neticesini alıncaya kadar daha birkaç gün kalacağım. Sen sakın kimseye asker olacağımı söyleme. Yalnız senden bir ricam var. Hemen radyocuya git, askere gideceğimi, bunun için taksitleri ödeyemeyeceğimi ve askerde iken icraya verse bile para alamayacağını söyle. İsterse radyoyu geri alsın. Peşin olarak verdiğimiz 30 liranın on lirasını da bağışlayalım. Anten de onların olsun. Razı olurlarsa ne âlâ. Olmazlarsa hava alırlar. İstersen bu mektubu da göster. Allah aşkına bu işi ben gelmeden hallet. Sonra Süha'yı[14] gönderip Kâmuran'dan[15] bütün paraları aldır. Sakın ev kirası verme. Beni bekle. Ama hiç müteessir olma, ne yapalım, bu geçidin de atlatılması lazım imiş, bir gün evvel olduğu belki hakkımızda hayırlıdır. Beni seviyorsan üzülme. Ben de çok müteessirim fakat bu teessürümün daha çoğu senin müteessir olacağını düşünmektendir. Beni nakliye sınıfına ayırdılar. Yani asker olup harbe gidersek pek o kadar ateş altına gitmeyeceğiz. Buna da şükür. Mektubumu alınca hemen söylediğim şeyleri yap ve bana bir mektup yazarak o gün "saat 6'dan evvel" postaya at ki çarşamba günü benim elime gelsin. Adres şudur: "İstanbul, Yeni Kitapçı'dan Sabahattin Ali. Ankara Caddesi Numara 85"

Benim birtanecik, sevgili karıcığım. Bu mektubu yazarken ne halde olduğumu görsen bana acırsın. Fevkalade perişan bir haldeyim. Beni ancak senin teselli edici mektubun canlandıracak. Sakın ihmal etme. Gözlerinden, yanaklarından, dudaklarından binlerce defa öperim. Süha'nın gözlerinden öperim. Süha'nın imtihanının sonuna kadar Ankara'da kalacağımızı sanıyorum.

Kocan
Sabahattin Ali

Dün ve evvelsi gün annenlerde idim. Hepsi iyiler, selamları var. Gözlerinden öpüyorlar.

S.A.

13 Sabahattin Ali, 1937’nin ilk aylarında askere gittiğine göre mektubun yazılış tarihi 1937’nin başları olmalıdır.
14 Süheyla Conkman, Sabahattin Ali’nin kız kardeşi. Aile içinde “Süha” olarak çağrılmıştır.
15 Sabahattin Ali’nin babasının kuzeni Hayri Başotaç’ın kızı.

[illegible]

٨ ایلول ١٩٤٤

سوگیلی [illegible]

[illegible]

١٠ ایلول

[illegible]

١١ ایلول

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Sabahattin Ali.

[illegible]

[illegible]

Bay Mesut Togar
eliyle Sabahattin ali
Bahariye, Sokullu sokak No 14
Kadıköy
İstanbul

Ayvalık
8 Eylül 1943

Sevgili Aliye,

Ankara'dan ayrıldığımdan beri hiçbir yerde uzun zaman kalmadığım için sana daha şimdi mektup yazabiliyorum. Dün gece Ayvalık'a geldim. Yarın Edremit'e, oradan tekrar Ayvalık'a, Dikili'ye, Bergama, Soma'ya, Savaştepe'ye, Bandırma'ya ve İstanbul'a gideceğim. İzmir'den Ayvalık'a geldiğim vapurda Bestekâr Adnan'la [Saygun] Macar karısı[16] da vardı. Mustafa Seyit [Sutüven][17] de İzmir'e bir kongreye gelmiş, bir gün kalmış, aynı vapurla dönüyordu. Zaten Edremit'e uğramaya hiç niyetim olmadığı halde onlar beni zorla götürüyorlar. Adnan Halkevlerini teftiş ediyor. Radyoda bir "Edremit Gecesi" yapmak için tetkiklerde bulunuyor. Bakalım Edremit'ten bir şey çıkarabilecek mi? Vapur geçen sene bizi İstanbul'dan Edremit'e getiren külüstür Antalya vapuruydu. Yolda çok rahatsız oldum. Ama bana rahatsızlık yarıyor galiba, adamakıllı şişmanladım.

10 Eylül

Bu mektubu buraya kadar yazdım, sonra devam edemedim, şimdi Edremit'ten yazıyorum. Bir saat evvel geldim. Hemen birkaç satır yazıyorum. Daha Ulviye'yi[18] de görmedim. Mustafa biraz hastaydı. Ben de Havran'a gitmek niyetindeyim. Şu erzak meselesi. Nazmi dayım[19] da burada ama daha görmedim. Mektubu bugün de postaya atmayacağım. Yazılacak birkaç havadis bulayım da sonra gönderirim.

11 Eylül

Dün gece Mustafalarda kaldım. Ulviye'nin hastalığı biraz soğuk algınlığı imiş, ikramda kusur etmediler. Sana çok selamı var, Filiz'i de çok andık.

Nazmi dayımı gördüm, Hatice teyzem erzakları hazırlıyormuş. Tamam olunca Nazmi dayıma teslim edip göndertecekler. Fakat bu sefer buğday çok pahalı olduğundan kırk lirayı bulacak galiba. Ama ona da şükür. Çünkü bu sefer makarna, tarhana ve şehriyeyi biraz fazla yaptırıyorum.

Yarın yola çıkacağım için artık başka mektup yazamayacağım. Galiba yalnız her uğradığım yerden birer kart yollarım. İstanbul'dan da ayrıca mektup yazarım. Sen de sıhhatiniz, ahvaliniz hakkında hemen bir mektup yaz, aşağıdaki adrese yolla, ben ayın on beşinde de İzmir'e hareket edeceğim.

Şimdilik allahaısmarladık. Senin ve Filiz'in binlerce defa gözlerinizden, yanaklarınızdan öperim. İkinizi de hasretle kucaklarım sevgili karıcığım.

Sabahattin Ali

Mektubu şu adrese yolla, çünkü İstanbul'da nerede kalacağımı bilmiyorum. Galatasaray'da kalırsam mektup belki elime geçmez. Bu adrese her halde uğrayacağım. Mektubu bana verirler.

Bay Mesut Togar
eliyle Sabahattin Ali
Bahariye, Sokullu Sokak No: 14
Kadıköy / İstanbul

16 Ahmet Adnan Saygun ve Macar asıllı olan İren Szalai. (Evlendikten sonra Nilüfer adını almıştır.)

17 Sabahattin Ali'nin Edremit'teki gençlik yıllarından yakın arkadaşı, "Sutüven" şiirinden dolayı bu soyadını almıştır.

18 Mustafa Seyit Sutüven'in eşi Ulviye Sutüven.

19 Nazmi Ay, Sabahattin Ali'nin öğretmen olan büyük dayısı.

Le grand Gymnase de Pergame

Bayan Aliye Ali
Havuzbaşı Karanfil Sokak
Adalar Apt. No: 11
Yenişehir /Ankara

12. IX. 1943

Sevgili Karıcığım,

Bugün Bergama'ya geldim. Yolda iki defa otomobil bozuldu, saatlerce bekledik. Kara bahtım. Saat 2'den 8'e kadar da hiç durmadan harabeleri gezdim. Çok güzel ama canım da çıktı. Yarın Soma'ya hareket ediyorum. Seni ve Filiz'i hasretle kucaklar, gözlerinizden öperim.

S. Ali

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ

POSTA KARTI

Adres:

Bayan Aliye A.
Karanfil Sokak, Adalar
apartmanı, № 11
Yenişehir
Ankara

20.IX.1943

Sevgili karıcığım,

İstanbula geldim artık benim
seyahat bitti demektir, bundan
sonra imtihan için dolaşacağız.
Önümüzdeki Pazar günü İzmire
hareket ediyoruz. 5 birinci teşrin
saat 16 da (yani 4 de) Ankara'dayım.
Nasılsın? Filiz nasıl, mektebe yazıldı
mı? Hemen cevap yaz, geç kalırsan
elime geçmez. İkinizi de milyonlarca defa
kucaklar, öperim. Sadi

Bayan Aliye Ali
Karanfil Sokak
Adalar Apt. No: 11
Yenişehir /Ankara

20. IX. 1943

Sevgili Karıcığım,

İstanbul'a geldim, artık benim seyahat bitti demektir, bundan sonra imtihan için dolaşacağız. Önümüzdeki pazar günü İzmir'e hareket ediyoruz. 5 Birinciteşrin saat 16'da (Yani 4'te) Ankara'dayım. Nasılsın? Filiz nasıl? Mektebe yazıldı mı? Hemen cevap yaz, geç kalırsan elime geçmez. İkinizi de milyonlarca defa kucaklar, öperim.

S. Ali

18. VII. 1944
Ankara

[illegible]

[illegible] Ekolin [illegible]

[illegible]

[illegible]

Salahattin Ali

[illegible]

İnönü Tramvay caddesi No 205
Bay Vesse Şanlı eliyle
Karataş
İzmir

18. VII. 1944
Ankara

Sevgili Aliye,

Mektubun oldukça geç geldi. Seni de, Filiz'i de çok merak ettim. Az kalsın kampa telefon edecektim. Orada telefon olmadığını söylediler. Sonra kampta yer olmadığını Rebia[20] [Şeref] söylemişti. Giremediğinizi tahmin ediyordum. Ne ise, anneannenin yanında rahat iseniz ehemmiyeti yok, fakat hiç olmazsa on beş gün kadar kampa girebilirseniz iyi olur. Dönüş biletini aldınız mı? Ayın kaçı için aldınız? Bütün bunları bana İzmir'e yaz. Senin mayoyu buradan kiminle gönderebilirim? Posta ile göndersem kıymetinden çok para eder. Sen orada güzel bir şey al. Filiz'in sıhhatine dikkat et, her gün sabah akşam derece koy ve derecelerini bana yaz. Burada Eckstein[21] idrarda bir şey bulamadı. Ciğerleri de temiz olduğuna göre ehemmiyetli bir hastalık olmasa gerek. Fakat sonbahara kadar iyice kendini toplamazsa önümüzdeki sene mektebe gitmesi doğru olmaz. Münevver'in[22] nikâhlandığına memnun oldum. Allah mesut etsin. Onun da Cevdet'in[23] de gözlerinden öperim. Anneannen, Kemal,[24] annen, baban ne âlemdeler, hiç bahsetmiyorsun. Onlardan haber ver. Ben camları kâğıtladım. Bu perşembe günü, yani ayın yirmisinde Balıkesir'e, oradan Edremit-Ayvalık üzerinden İzmir'e gidiyorum. Bir Ağustos'ta İzmir'de olacağım. Mektubunu ona göre yaz, mesela Yirmi Sekiz Temmuz'da falan. İzmir'e gider gitmez mektup bulayım.

Ankara sıcaklardan berbat bir halde. Şu son haftada dayanılmaz sıcaklar oldu. Edremit daha sıcaktır ama, Ayvalık ve İzmir'de her gün denize gireceğim. Yazı falan yazamıyorum. Sinirlerim hâlâ düzelmedi. Son on beş günde dört beş kilo kaybetmişim (73 kilo geliyorum), fakat seyahatte herhalde düzelirim. Hele deniz asabıma çok iyi tesir eder. Ben ev kirasını vereceğim, mümkün olursa elektrik hesabını da keseceğim. Sana

İstanbul’da para lazım olursa ne kadar lazım olduğunu İzmir’e yaz, ben oradan yollarım. Aylığı oraya getirteceğim. Yalnız döndükten sonra ay başına kadar Ankara’da lazım olacak parayı da hesap et, onu da yollayayım. Benim On Beş Eylül’de bir buçuk ay için askere alınmam ihtimali kuvvetlendi. O takdirde Ankara’ya ancak Cumhuriyet Bayramı’nda dönebileceğim demektir. (Askerliğim Ankara’ya çıkarsa tabii başka...)

Şimdilik bu kadar. Hasretle senin, Filiz’in gözlerinizden, yanaklarınızdan öperim. Diğer büyüklerin ellerinden, küçüklerin gözlerinden öperim, soranlara selam, sevgili karıcığım.

Sabahattin Ali

İzmir’deki adresim:
Sabahattin Ali
İnönü Tramvay Caddesi No. 205
Bay Sırrı Sanlı[25] eliyle
Karataş
İzmir

20 Muvaffak Şeref’in eşi, hukukçu.

21 Nazi zulmünden kaçıp 1935’te Türkiye’ye gelen ve Anadolu’yu adım adım dolaşıp birçok hastalığı tedavi eden, Ankara Numune Hastanesi’nde Çocuk Kliniği şefi olarak çalışan Alman doktor.

22 Aliye Ali’nin dayısının kızı.

23 Münevver Hanım’ın eşi.

24 Aliye Ali’nin genç yaşta ölen kardeşi.

25 İzmir’de öğleden sonraları yayımlanan *Halkın Sesi* gazetesinin sahibi.

18.VII.1944
Ankara

Benim birtanecik, sevgili Filizim!

Güzel yazılı mektubunu aldım. Neşeli olduğuna çok sevindim. Seni ne kadar çok özlediğimi bilemezsin. Evde dolaştıkça hep seni, senin sesini arıyorum. Annenle arabaya binip plaja git, iyice yüzme öğren. Gelecek sene hep beraber Ayvalığa gideriz. Bol bol yemek ye. Ankaraya iyice şişman dön. Bahçede çok dut yiyip sakın mideni bozma. Sen de beni çok özledin mi? Annenle beraber bana İzmire mektup yazmayı sakın unutma.

Kara gözlerinden hasretle öperim, benim birtanecik, güzel, sevgili yavrum, Filizim.

baban

S. Ali

18. VII. 1944
Ankara

Benim birtanecik, sevgili Filiz'im!

Güzel yazılı mektubunu aldım. Neşeli olduğuna sevindim. Seni ne kadar çok özlediğimi bilemezsin. Evde dolaştıkça hep seni, senin sesini arıyorum. Annenle arabaya binip plaja git, iyice yüzme öğren. Gelecek sene hep beraber Ayvalık'a gideriz. Bol bol yemek ye. Ankara'ya iyice şişman dön. Bahçede çok dut yiyip sakın mideni bozma. Sen de beni çok özledin mi? Annenle beraber bana İzmir'e mektup yazmayı sakın unutma.

Kara gözlerinden hasretle öperim, benim birtanecik, güzel, sevgili yavrum Filiz'im.

Baban
S. Ali

سوگیلی علیجغم،

[illegible]

[illegible]
[illegible] 69 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Bayan Ulviye Sütüven
Talimhane, Recep Paşa
Caddesi, Modern Apartman.
Daire № 3

Taksim
İstanbul

(tarihsiz)[26]

Sevgili Aliye'ciğim,

Sana bu mektubu Edremit'ten yazıyorum. Nasılsınız? Filiz 'in sıhhati ne yolda? Ateşi düştü, kilo aldı mı? İstanbul'dan memnun mu? Sen nasılsın? Fazla şişmanlama ha! Kamp meselesi ne oldu? Dört Ağustos'ta giriyor musun? Ankara'ya bilet aldın mı? Ne zaman döneceksin? Bana birer birer bu suallerin cevaplarını yaz, ben ağustos ev kirasını verdim. Elektrik işini hallettim, altı yüz kilo çok kuru odun alıp yerleştirdim. Kömürü dönünce alacağım. Bir ay kadar idare edecek kömürümüz var. Anahtarı kapıyı kilitleyip altından misafir odasına attım. Sen yatak odasını açıp girer, sonra misafir odasının anahtarını alırsın.

Ben iyiyim, uykum düzeldi. Bir kilo kadar da aldım. Ha, geçen mektubumda yazmayı unutmuşum, Edremit'e hareket etmeden tartıldım, tam yedi kilo düşmüşüm, 69 kilo olmuşum. On beş günde bu kadar çok zayıflamak beni korkuttu. Ne ise, şimdi iyiyim. Bugün yine tek başıma dağlara çıktım, fakat az kalsın başım derde giriyordu. Dün gece Edremit'te iki casus yakalamışlar, herifler polisin elinden kaçmış, karanlıkta kaybolmuşlar. Bir tanesini birkaç nefer tutmuş, fakat o da bir neferi öldürdükten sonra kaçmaya muvaffak olmuş. Bunun üzerine bütün köylere haber gitmiş. Kahverengi elbiseli, pembe gözlüklü, kısa boylu, şişmanca ve kumral bir casus kaçtı, nerede bulursanız yakalayın, teslim olmazsa vurun, diye emir verilmiş. Paşadağ'daki Yörük köylerinden geçerken korucular beni yakaladılar. Tarife uyuyor diye köyden köye götürdüler. Hatta bir yerde ellerimi arkama bağlamaya kalktılar. Bereket versin candarma telefonu olan bir köye geldik de kaymakama telefon ettim, adam benim ahbabım, hemen bıraktırdı. Yoksa geceyi köylerde, candarma karakollarında geçirecektim. Tesadüfün münasebetsizliğine bak: Casus meselesi tam benim dağa çıkacağım güne rastlıyor... Mustafa Seyit işin alayında, oh olsun deyip

duruyor. Kaymakam da kahkahayı basıyor. Ama benim altı saat güneşin altında köyden köye dolaştığım, beş altı korucunun muhafazasında, arkamda köylü çocukları, casus yakalandı diye gezdiğim yanıma kâr kaldı.

İşte sana bir sürü havadis. İzmir'de verdiğim adrese muhakkak ve hemen mektup yaz. Ulviye burada değil, annesiyle beraber İstanbul'a gitmiş, daha epeyce kalacak. Onun adresini arkaya yazıyorum, kendisini bul, beraber gezersiniz. Buradan akrabaların, Mustafa'nın annesinin, kendisinin, Emine'nin selamları var. Ben de senin ve Filiz'in hasretle gözlerinizden, yanaklarınızdan öperim sevgili karıcığım.

Sabahattin Ali

Ulviye'nin adresi:

Bayan Ulviye Sutüven
Talimhane, Recep Paşa Caddesi, Modern Apartman
Daire No: 3
Taksim / İstanbul

26 Mektubun içeriğinden Sabahattin Ali'nin 18 Temmuz 1944'te yazdığı mektuptan sonra yazıldığı anlaşılmaktadır.

7. [illegible]

[illegible]

سوگیلی جیم

مکتوبکزه بوراده کچ جواب ویره بیلیورم . بو آراده بر ایشیکز وار ایدی
[illegible] بر حال آلدی . دها [illegible] [illegible] [illegible] . چونکه
[illegible] ایدیشی [illegible] ایلیرو [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] دها [illegible] [illegible] .
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] . [illegible] بو [illegible] اول آنقره [illegible]
[illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] بر آنقره . [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
استانبولده . [illegible] [illegible] .

[illegible] .
بر [illegible] [illegible] ایله ٢٥٥ لیرا [illegible] . استانبول
[illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] .
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] ٢٦٥ لیرا [illegible] .

بوندن مقصدم شو مقداری ایدیسکه ،

٥٠	او کراسی ،
٩٠	اودمه‌لری ایله شی ،
١٠	باشقه خرجلر
١٠	[illegible]
١٠	سوتچی .
١٧٠	

بو مقداره سزك تأمین ٩٠ لیرایی ده اودرسه [illegible]

ایشته بو شکالده بو سنه‌یی بیترمه‌یه چالیشیورم .

حالبوکه خاصه‌ده بو آیلریم . استانبوله گیده‌جک [illegible]

دوستلرم انقره‌ده آلیورم . وعده ایتدیکم [illegible] یازارم ،

بیلیرسکز !

بو آی انقره‌ده [illegible] یاپدم . شکر الله

[illegible] انقره‌ده [illegible] روزنامه [illegible] آلمادی ده

اولوشدی .

دون صباح 6 آغستوس بازار گونی ایدی [illegible]

[illegible] بر [illegible] گوردم . انقره‌ده‌کی

[illegible] اولیورلر . بو [illegible] ایله

[illegible] آره‌ده بر [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ، [illegible]

[illegible] استانبوله گوندردم

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Sabahattin Ali

[illegible]

Sabahattin Ali
Konservatuvar Dramaturgu
Atatürk Lisesi
İzmir

Ankara'ya döner dönmez Cici'yi[27] Hayvanat Bahçesi'nden almayı unutma. Tek başına bu işi yapamazsın, İpek Hanım'la[28] beraber al.

S.A.

7. VIII. 1944

Sevgili Aliye,

Mektubuna biraz geç cevap veriyorum. Bu İzmir işi karmakarışık bir hal aldı. Denize filan giremiyorum. Çünkü geldiğimin ertesi günü İnciraltı Plajı'na vapur seferleri kalktı, şehirde de girilmiyor, çünkü deniz çok pis. Bugün de ışıkların karartılması hakkındaki emri gazetelerde okudum. Galiba vaziyet İzmir'de temsiller vermemize müsaade etmeyecek. Bugün vali ile görüşeceğim, sonra vekile telefon edeceğim. Belki ben senden evvel Ankara'ya dönmüş olurum. Sen de ayın yirmisinde dönersin. Böyle karışık zamanlarda en emniyetli yer Ankara. Bak, İstanbul'da da tedbirler alınıyor. İnşallah sonu hayırlı olur.

Ben sana posta ile 100 lira yolluyorum. İstanbul ve Ankara'da sana ay başına kadar yeter. Manifaturacıya vereceğin on liradan başka masraf yok.

Eylül başında da mektebe gider, Müdür Muavini Senai Bey'den maaş ve ücretimi alırsın. Mecmuu 260 lira eder. Bundan kendine şu miktarı ayırırsın:

50 Ev kirası,
90 Ev masrafı için sana,
10 Manifaturacı,
10 Elektrik,
10 Sütçü.

Bu miktardan geri kalan 90 lirayı da İzmir'e bana yollarsın, anneme ve Kemal'e ben buradan yollarım.

Mantoluk kumaşı da ben alırım. İstanbul'a gidemeyecek olursak Ankara'dan alırız. Vaat ettiğim şeyi yaparım, bilirsin.

Bu ay Ankara'da şeker parası bıraktım, şeker alındı, mekteptedir, Ankara'ya dönünce bu şekeri almayı unutma.

Dün, yani 6 Ağustos Pazar günü öğleden sonra mektepte uyurken gayet acayip bir rüya gördüm. Ankara'daki evde imişiz, büyük bir zelzele oluyor, bu kışın olan zelzeleden çok daha kuvvetli, fakat eve bir şey olmuyor, ben telaşla Filiz'i alıp kaçırmak için Filiz'in karyolasına koşuyorum. Fakat içinde Filiz yok, bizim Cici'ye benzeyen bir kedi var. Sen bana, canım, Filiz'i ben İstanbul'a götürmedim mi, diyorsun. Ben de, ha, peki, diyorum.

Uyandığım zaman çok merak ettim, fakat böyle şeylere inanmadığım için kendimi avuttum. Bana Filiz'in sıhhati hakkında çok mufassal malumat ver. Bilhassa ateşi hakkında kati şeyler yaz, merak ediyorum.

Benim sıhhatim fena değil. Oldukça iyi uyuyorum, yemek de yiyorum. Bir kilo aldım. Daha fazla almak istemiyorum. Vaktim çalışmak ve İzmir civarını gezmekle geçiyor. Köylere filan gidiyorum.

Şimdilik bu kadar. Senin, Filiz'in, yanaklarınızdan, gözlerinizden hasretle, binlerce defa öperim. Annenin, babanın, anneannnenin ellerinden, Cevdet'le Münevver'in gözlerinden öperim, sevgili karıcığım.

Kocan
Sabahattin Ali

Acele mektup yaz, yeni adresim şudur:

Sabahattin Ali
Konservatuvar Dramaturgu, Atatürk Lisesi
İzmir

27 Ali ailesinin evlerinde besledikleri Ankara kedisi.

28 Ali ailesine ev işlerinde yardım eden hanım.

Benim canım, şekerim, bir tanem Filizim.

Bu sefer senin mektubun da dokunaklı idi. Annene yazdığım gibi, rüyalarımda bile seni görüyorum. Nasıl öksürüğün geçti mi? Bol bol denize giriyor musun?

Cici'yi bir kere gördüm, artık korkusu geçmiş gibiydi. Siz Ankara'ya döner dönmez hemen onu Hayvanat bahçesinden alın.

Filizciğim, seni ne kadar özlediğimi anlatamam. Hep Ankara'da seni tekrar göreceğim günü bekliyorum.

Şimdilik yüz bin milyon defa gözlerinden, yanaklarından hasretle öperim, canım evlâdım.

Baban

Benim canım, şekerim, birtanem Filiz'im,

Bu sefer senin mektubun çok dokunaklı idi. Annene yazdığım gibi, rüyalarımda bile seni görüyorum. Nasıl, öksürüğün geçti mi? Bol bol denize giriyor musun?

Cici'yi bir kere gördüm, artık korkusu geçmiş gibiydi. Siz Ankara'ya döner dönmez hemen onu Hayvanat Bahçesi'nden alın.

Filiz'ciğim, seni ne kadar özlediğimi anlatamam. Hep Ankara 'da seni tekrar göreceğim günü bekliyorum.

Şimdilik yüz bin milyon defa gözlerinden, yanaklarından hasretle öperim canım evladım.

Baban
S. Ali

24. VIII. 1949

سوگیلی عالیه‌جگم :

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 15

[illegible] ٦٠ لیرا [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] الله [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ازمیرده قالمه‌نز صفقه باشلادی. جوجق بو حیوانات
باقچه‌سنه آلدیرمی؟ صاحبه ایبك خانم یالكز ه آقشام
صحتیه سویندم. هله سیبت و الیزدال اولاره
تیزه‌نه ... ایكا نسز درسه بو كوكورد تیسه
ردی آد.
بر چكیه‌تعین اونوتمادم.
نكا احوالكز حقنده مفصل مكتوب یازیكز.
بو بازار صباحی آدر صاحبه بزه تلفون ایده‌جكلر،
بر قاچی بلك هیچ بزه كوروشورز. فیلیز ده
تلفونه كلیر. سزی دوبارم، فیلیزه سوزیلارم
سیمه بیلك برقادار. سزك
رفعه ... یاتاق كرتیزده ادیرم بو سنی
آجیه بیلهم وقت قوجا قالاجق دوراكلرده
صحتی صحتی اوپرم بو تانه‌جب قاریكم.

قربانك

Sabahattin Ali

24. VIII. 1944

Sevgili Aliye'ciğim,

Artık herhalde yerleşmişsindir. Pencerelere koyduğum siyah kâğıtlar karartmada işine yaramıştır. Artık eylül geldiği için Ankara'nın sıkıntılı devri geçti demektir. Ne yapıyorsun? Muvaffaklar[29] ne âlemde? Pertev [Naili Boratav][30], Niyazi [Berkes][31] filan asker olmuşlar. Bizim temsiller iyi gidiyor. Fakat fuar karanlık, temsilden çıkar çıkmaz karanlıkta mektebe geliyoruz. İzmir'in geçen seneki kadar neşesi yok. Sıcaklar da insanı deli edecek. Bu yüzden iki üç kilo daha zayıfladım. Gece sıcaktan uyuyamıyorum. Pencereyi açsam sivrisinek doluyor. Cibinlik alayım desem 40 lira, ne ise, galiba 15 Eylül'de askerim. Belki Ankara'ya, belki Çankırı'ya gideceğim. Allah kerim.

Sen nasılsın? Keyfin yolunda mı? Sevgilim, Filiz'im nasıl? Onun bir fotoğrafçıda, hiç olmazsa vesikalık bir resmini çıkartıp gönder. Kendinin de bir resmini yolla. İkinizi de fevkalade göreceğim geldi. Ben yazları seyahate alıştığım için, uzun zaman İzmir'de kalmak beni sıkmaya başladı. Cici'yi Hayvanat Bahçesi'nden aldınız mı? Sakın İpek Hanım'ı yanınıza almadan gitmeseydiniz. Hele sepet ve çuval olmadan onu eve getirmeniz imkânsızdır. Ben götürürken neler çektiğimi unutmadım.

Bana ahvaliniz hakkında mufassal mektuplar yaz. Bu pazar sabahı ev sahiplerine telefon edeceğim, bir aksilik çıkmazsa görüşürüz. Filiz de telefona gelirse sesini duyarım.

Şimdilik bu kadar, senin, Filiz'in yüz binlerce defa gözlerinizden, yanaklarınızdan öperim. Seni ayrıca binlerce defa kucaklar, dudaklarından sıkı sıkı öperim, birtanecik karıcığım.

Kocan
Sabahattin Ali

29 Sabahattin Ali ve ailesinin Ankara'daki yakın arkadaşlarından avukat Muvaffak Şeref ve eşi

Rebia Şeref. Sabahattin Ali, İkinci Dünya Savaşı nedeniyle ikinci kez askere çağrıldığında Muvaffak Şeref'le birlikte Büyükdere'de askerlik yapmıştır.

30 Sabahattin Ali "canım biraderim" dediği Pertev Naili Boratav ile 1927'de tanışmıştır. Aralarında ki dostluk hiç bozulmamış, Boratav ailesi yıllar boyu Aliye ve Filiz Ali'nin en büyük destekçisi olmuştur. 1940'lı yıllarda Behice Boran ile *Yurt ve Dünya* dergisini yayımlayan Pertev Naili Boratav, başkanı olduğu Halk Edebiyatı kürsüsü kapatılınca yurtdışına gitmiş, ABD, Almanya ve Fransa'da çalışmıştır.

31 Chicago Üniversitesi'nde toplumbilim çalışmalarını tamamladıktan sonra Ankara Üniversitesi DTCF'de doçent olarak göreve başladı. Solculuk ve komünistlikle suçlanarak 1948'de görevine son verildi.

OCAK
TİCARET EVİ
Halimağa çarşısı No. 15-17 — İzmir

Sicil No. : 4750
Telgraf : Ocak
Telefon : 4499
P. Kutusu : 409

İzmir, 30. VIII. 1944

[illegible]

30. VIII. 1944

Sevgili Aliye’m,

Mektubuma hâlâ cevap vermedin. Ben cevabını beklemeden yazıyorum. Sana iki teneke zeytinyağı gönderdim. Biri rafine, öteki Ayvalık. Rafinenin kilosunu 205 kuruştan, Ayvalık’ın kilosunu 240 kuruştan aldım. İki teneke 80 lira etti. Şimdi sen bunları alacaksın. Bak, yerini tarif edeyim: Karpiç’in tam karşısındaki sokak var ya, hani yataklı vagon acentesinin bulunduğu sokak, oradan girince, sağ tarafta, Asri Banyolar’ın yanında “İzmir İncir Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliği” satış mağazası var. Oraya gidersin. İzmir’den varillerle gönderilen yağların bulunduğu vagonda, Ankara Yenişehir Karanfil Sokak Adalar Apartmanı’nda Bayan Aliye Ali adına iki teneke zeytinyağı geldiğini söylersin. Bu mağazanın hemen önünde zaten taksiler durur, bunlardan birine atlar, eve gelir, afiyetle yağları ekl edersin. Sabun da bulursam yirmi kilo kadar alacağım.

Sen nasılsın, sıcaklar azaldı mı? Filiz’in mektebi ne zaman? Bana her hususta mufassal mektuplar yaz. Şimdilik senin ve Filiz’in binlerce, yüz binlerce defa gözlerinizden, yanaklarınızdan, dudaklarınızdan öperim.

Kocan
Sabahattin Ali

Sevgili [illegible]

Nasılsınız Ankaraya geldiğine memnun musun? Çiçeğin [illegible] aldınız mı? [illegible] ağlıyor mu? Mektebin ne zaman başlıyor? Ben iyiyim. Seni çok göreceğim. Yakında Ankaraya dönünce seni bol bol öperim. Allaha ısmarladık, sevgili [illegible] Filiz [illegible]

baban

V. Ali

Sevgili Filiz’ciğim,

Nasılsın? Ankara’ya geldiğine memnun musun? Cici’yi aldınız mı? Tekrar eve alıştı mı? Mektebin ne zaman başlıyor? Ben iyiyim! Seni çok göreceğim geldi. Yakında Ankara’ya dönünce seni bol bol öperim. Allahaısmarladık, sevgili, birtanecik Filiz ’im.

Baban
S. Ali

4.X.194[illegible]

[illegible] م ،

مکتوبکی آلدم ، [illegible] آلدم ، [illegible]

[illegible]

[illegible] ([illegible]) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ([illegible]) [illegible]

[illegible] ([illegible]) [illegible]

[illegible]

وقت ایسه !

4. X. 1944

Sevgili Aliye’m,

Mektubunu aldım. Yağları ben gelince alırım. Yalnız sen bir telefon et, ya kendin uğra da benim alacağımı söyle, İzmir’den yine aynı vasıta ile bir teneke yağ ile yirmi beş kilo sabun (bir sandık içinde) gelecekti. Bunların da gelip gelmediğini öğren. Camın kırıldığına canım sıkıldı, ama sağlık olsun, üzülme.

Ben pazartesiden evvel bilet bulamadım, pazartesi hareket edip salı oraya varacağım. Artık bu serseri hayat epeyce sıkıntı vermeye başladı. Hele İstanbul’da yapacak işim de kalmadığı için büsbütün sıkılıyorum. Gündüzleri ne ise, bir vapura binip Büyükdere’ye, Ada’ya gidiyorum, fakat geceleri karartılmış bir pansiyon odasında ter dökerek kitap okumak pek latif değil.

Yakında kavuşmak ümidiyle senin, Filiz’in gözlerinden milyonlarca defa öper, her ikinizi de hasretle kucaklarım.

Kocan
S. Ali

Bugün Çankaya Kaymakamı’nı gördüm, (Sizin evde ışık karartmadan boyuna ceza yazıyorlar, ben siliyorum!) dedi. Aman, günün birinde silinmeyiverir, elli papeli sularız, dikkat et!

20. X. 1944

سوگیلی علیه جغم

چانقری یه گلدم . ایلک گیجه‌م چوق فنا گچدی .

[illegible] بر یاغمور یاغیوردی . [illegible]

الکتریق [illegible]

[illegible] ساعت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

سوقاغه چیقدیم. تول ادره‌ده کیتدیم. بوسنه اون سنه‌لرده
حمد قلمدر. بر آیدن فقط ایکی قالدی. سن ۶۵ کوندره
ترجمه ایده‌ده‌رز. بو مدتده قالسه صوڭ جزئی ایده‌یدیم.
بو دیگر تکی تبلیغ ایدلری ایدیم. آما غالبا
بو مدتده بر صورتده اولماییور. هر حالده طاشره
باشه. بن ساعده حل ایده‌مک اوسمیورم. اولی بر
بوندن فقط یاپارم.

تول ادره‌ده‌نه چیقنجه تم عمر بکی آرادم.
اونکله نکته‌دن با سه ده‌ورده. لهم بر یرده تک
یاتاقلی، تمیز بر اوده برکنارده. شهرک طیشنده‌کی
نقلیه قابو بر سنه‌ده چاریرده یاتاجغم. فقط یاتاقه
سور تخانه، قاربول بولوز مدیری. تحصیب معارف مدیری
دیشیرم، اسه ایضاً ادوارسوف، آدام کوزل برابلک
مکتبده تنسه، هوا بر اوزا بولوروق.
عمر بکدن یاتاقه، سور تخانه، قاربول، یاجه سعه
بولدم. بندن کوزنکم ایکی چارشافه علاوه اولارق
ایکی چارشاف داها آلدم. مکتب مدیری ده
اوطه‌ده کوزل بر ساعته، دیت اسکله، البته صحیح.

بر دولت نیلان قویویورسه . جراح ایله یاره‌مه
بیم ایسک دکل . آیچه برلشدم . جمهوریت اصلم
آی ایه یاتیز صوصیا بو زوده ، صابه قادار انثر
دوشنمیور ایدیورم (هانکی شوزم تیق اولیکلرده‌کی
دوما منسمده ، آما اونک اوت سکرسورومش ، بولون
بیلر توتوینیه بیان یاپیشمه) .
بورادن قاراشمه‌اد قادار عقل دکل ، بزده اوره
بوره‌دا دکاونیز حالده ، الکتریکی بزم آدوده‌کی
بن باشته‌لردم ، یاتیپ اورودیورم . یارینکی
اعتبار آ پارت آیپ ، راهرل قیزاری) دولار ساعتم .
بو سفر انشا ایده قاقای کوزی فرمایز .
جمهوریت یا ایشده ، یا اوت ، یا وظیفه ، یاقود
قرار صوریشیه انقره‌یه گلدکلر اودوجیم .
بن نه حالده سکش ؟ کنتده اودی آلدانی ؟
بو اودن ایکی سیلد
ثناکم نامه‌ی حاضرلیکتر
اودی بر صره ایله سولادیوه سیسه .

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Salahattin Ali

ادرسم: S. A
Güneş ilk okulunda
Çankırı

Sevgili Filizciğim.
Nasılsın? Beni arıyor musun? Ben seni çok arıyorum. Bana güzel mektuplar yaz, olur mu? Seni binlerce defa kucaklarım, güzel Filizim.

Baban
Salahattin Ali

20. X. 1944

Sevgili Aliye'ciğim

Çankırı'ya geldim. İlk gecem çok fena geçti. Pis bir yağmur yağıyordu. Motor bozulduğu için her yerde elektrikler sönmüştü. Otellerde yer yoktu. Polis karakoluna gittim. Saat gece yarısından sonra ikiye doğru bir otelde bir yatak bulduklarını söylediler. Gittim baktım, üç yataklı bir oda, iki yatakta iki herif uyuyor. Biri sakallı, öteki, başında yağlı meşin kasketiyle uyuyan şoför kılıklı biri. Pis yatağa, mum ışığı ile soyunup yattım. Sabaha kadar buhranlı rüyalar gördüm. Yatak, yastık, yorgan leş gibi kokuyordu. Meşin kasketli herif sabaha kadar durmadan "bup" yaptı, sakallı herif horladı. Sabahleyin iğrenç muslukta yüzümü bile yıkamadan sokağa fırladım. Kolorduya gittim. "Sen On Beş Eylül'de gelecektin, bir aydan fazla geç kaldın, seni 45 günde terhis edemeyiz, Milli Müdafaa Vekâleti'ne soracağız!" dediler. Ben "Bana yeni tebliğ edildi," dedim ama, galiba Milli Müdafaa'ya sormadan olmuyor. Her halde tatsız bir iş. Mamafih halledeceğimi umuyorum. Olmazsa bir ay fazla yaparım.

Kolordudan çıkınca bizim Ömer Bey'i aradım, otellere yeniden başvurduk. Hiçbir yerde tek yataklı, temiz bir oda bulamadık. Şehrin dışındaki nakliye taburunda çadırda yatacaktım, fakat yatak yorgan, karyola lazımdı. Nihayet Maarif Müdürü'ne gittim, Allah razı olsun, adam güzel bir ilkmektepte geniş, havadar bir oda buldurdu. Ömer Bey'den yatak, yorgan, karyola, yastık aldım. Kendi getirdiğim iki çarşafa ilave olarak iki çarşaf daha aldım. Mektep müdürü de odama güzel bir masa, dört iskemle, elbise asacağı, bir dolap filan koydurmuş. Sürahi ile bardak bile eksik değil. Şimdilik rahatım iyi, yalnız somya bozuk, sabaha kadar zangır zangur ediyor (hani şu bizim yeni evliliğimizdeki somya cinsinden, ama onun on misli bozuğu, bütün yaylar kopup yan yatmış).

Burada karartma o kadar sıkı değil, pencerelerde perde olmadığı halde,

elektriği bizim evdeki gibi maskeledim, yakıp duruyorum. Yarından itibaren bir at alıp dağları kırları dolaşacağım. Bu sefer inşallah kafayı gözü kırmayız.

Cumhuriyet Bayramı'nda, ya izin ya vazife yahut firar suretiyle Ankara'ya geleceğimi umuyorum.

Sen ne âlemdesin? Mektepten unu aldın mı? Senai Bey'e namıma rica et, bu on iki kilo unu bir hademe ile yollayıversin.

Filiz nasıl? Öksürüğü geçti mi? Benim askere geç gelmem yüzünden çıkan müşkülattan sakın kimseye bahsetme, dostlar üzülmesin, düşmanlar sevinmesin.

Şimdilik yazacak başka bir şey yok. Mufassal mektup beklerim. Adresim aşağıdadır. Senin ve Filiz'in binlerce defa gözlerinizden, yanaklarınızdan öperim.

Sabahattin Ali

Adres: S.A.
Güneş İlkokulu'nda
Çankırı

Sevgili Filiz'ciğim,

Nasılsın? Beni arıyor musun? Ben seni çok arıyorum. Bana güzel mektuplar yaz, olur mu? Seni binlerce defa kucaklarım. Güzel Filiz'im.

Baban
Sabahattin Ali

13.XI.946

سوگیلی علیه،

[illegible]

Sabahattin Ali

13. XI. 1946

Sevgili Aliye,

İstanbul'a selametle geldim. Mürettiphanenin yoluna konmasına uğraşıyorum. İşler fena gitmiyor. *Markopaşa*'yı belki on güne kadar çıkarabileceğiz.[32] Ondan sonra bakalım birkaç nüshayı ben idare edeceğim, sonra Aziz Nesin'e bırakabileceğim.

Tokatlıyan Oteli biraz tuzluca geliyor, onun için ucuz ve temiz bir pansiyon buldum, yarın oraya çıkacağım. Bir apartmanın altıncı katında, mamafih asansör var, sonra deniz de görüyor. Gündeliği iki lira... Daha münasibi yok.

Siz ne âlemdesiniz? Canınızı sıkmayıp, dostlara, sinemaya filan gidin. Filiz'in mahut hadisesi ne oldu?[33] Aldırış etmesin, öyle edepsiz karıların sözü ile üzülmek doğru değil. Dostlar arasında dedikodu olursa bana yaz. Ankara havadisleri ver. Uzun mektup yaz. Her ikinizin de gözlerinizden, yanaklarınızdan öperim, sevgili karıcığım.

Kocan
Sabahattin Ali

32 *Markopaşa*'nın ilk sayısı 25 Kasım 1946'da yayımlanmıştır.

33 Filiz Ali'ye okulda komünistin kızın denmesinden söz etmektedir.

13.XI.1946

Filizciğim,

Nasılsın? O akşam eve iyi döndünüz mü? Okuldaki mesele ne oldu? Öğretmenine meseleyi anlattın mı? Kendisi sormazsa sen açma, daha iyi. Ama sakın üzülme. Derslerin ne âlemde? Zor dersler, anlayamadığın şeyler var mı? Filizciğim, ayrılalı üç gün olduğu halde seni çok göreceğim geldi. Sen de beni özledin mi? Bana çok uzun mektuplar yaz. Ankaradan, okuldan, evden, kendinden bahset.

Miyop gözlerinde hasretle öperim, sevgili kızım.

Baban

Sabahattin Ali

Adres.

S. A.

Vilayet karşısı, İzzeddin han, No 25

İstanbul

13. XI. 1946

Filiz'ciğim,

Nasılsın? O akşam eve iyi döndünüz mü? Okuldaki mesele ne oldu? Öğretmenine meseleyi anlattın mı? Kendisi sormazsa sen açma, daha iyi. Ama sakın üzülme. Derslerin ne âlemde? Zor dersler, anlayamadığın şeyler var mı? Filiz'ciğim, ayrılalı üç gün olduğu halde seni çok göreceğim geldi. Sen de beni özledin mi? Bana çok uzun mektuplar yaz. Ankara'dan, okuldan, evden, kendinden bahset.

Miyop gözlerinden hasretle öperim sevgili kızım.

Baban
Sabahattin Ali

Adres:
s.a.
Vilayet karşısı, İzzeddin Han, No: 25
İstanbul

26.VI.1946

[illegible]

[illegible signature]

26. XI. 1946

Sevgili Aliye,

Mektubunu da, kartını da aldım. Çok meşgul olduğum için biraz geç cevap veriyorum. Gazeteyi herhalde aldın. Arkadaşlar ne diyorlar? Bu iş beni bir hayli yordu. Hele dün, yani gazetenin çıktığı pazartesi sabahı çok alçakça bir oyunla karşılaştık. Gazeteyi İstanbul'a ve Ankara'ya tevzi işini üzerlerine alan bayiler, son dakikada sabotaj yaptılar. "Biz bu gazeteyi dağıtmayız!" dediler. Bunun üzerine Aziz Nesin ile ben gazeteleri sırtlanıp kendimiz tevzi ettik. Bununla beraber *Markopaşa* bir gün içinde satıldı. Herkes tarafından aranıyor, fakat mevcudu kalmadı. Zaten 6.000 nüsha basmıştık. İkinci nüshayı daha fazla basmayı düşünüyoruz. Ankara'da da satılıyor mu? Herkes ne diyor? Bana bunları mufassalan bildir.

Ben aralık ayının ortalarına doğru Ankara'ya döneceğim. Şimdilik işleri tek başına Aziz Nesin'in üzerine bırakmama imkân yok. Henüz siyasi bakımdan da, mizah seviyesi bakımından da kontrole muhtaç. Hiç olmazsa dört nüshayı ben çıkaracağım.

Sana posta ile 200 lira gönderiyorum. Ay başında ev kirasını ver. Hasretle gözlerinden, yanaklarından, dudaklarından öperim sevgili karıcığım.

Kocan
Sabahattin Ali

Sevgili Filizciğim,

Mektubunu okudum, ben aralık ayı
ortalarında geleceğim. Seni çok göreceği-
m geldi. Okuldaki meselenin kapandığına
sevindim, fakat bir daha sakın öğretmen-
lerinden "Hınzır kan" diye bahsetme, doğru
bir şey değil. Sen ne kitaplar okuyorsun;
istediğin kitaplar varsa bana isimlerini
yaz, gelirken getireyim. Güzel gözlerinden
milyonlarca defa öperim sevgili kızım.

Baban

Sabahattin Ali

Sevgili Filiz'ciğim,

Mektubunu okudum, ben aralık ayı ortalarında geleceğim. Seni çok göreceğim geldi. Okuldaki meselenin kapandığına sevindim, fakat bir daha sakın öğretmenlerinden “hınzır karı” diye bahsetme, doğru bir şey değil. Sen ne kitaplar okuyorsun? İstediğin kitaplar varsa bana isimlerini yaz, gelirken getireyim. Güzel gözlerinden milyonlarca defa öperim sevgili kızım.

Baban
Sabahattin Ali

4. XII. 1946

[illegible]

[illegible]

4. XII. 1946

Sevgili Aliye'ciğim,

Filiz'in hastalığına çok telaşlandım. Hele mektubun altına bir şeyler yazmış, sonra karalamışsın. Bu beni daha çok telaşa düşürdü. Zorla birkaç kelime okuyabildim. Bunlar da "Filiz'in ateşi yükseldi" kelimeleri idi. Pek merak ediyorum. Ne oldu? Derhal mektup yaz.

Gazetenin ikinci nüshası hakkında da senin ve arkadaşların fikirlerini bildir. Cevdet [Kudret Solok][34] bize birkaç yazı gönderdi. Teşekkürlerimi arz et. Abidin [Dino] resim, Rüştü Şardağ yazı yollayacaktı. Neden lütfetmiyorlar, Cevdet tahkik ediversin. Mediha'ya [Esenel][35] söyle, halk tarafından en çok beğenilen yazılardan biri, "Gelirsizin İstidası" idi. Biz yüksek entelektüeller için değil, halk için bu gazeteyi çıkarıyoruz. Nitekim halk da bunu anlamakta kusur etmiyor. İlk nüshayı 6.000 basmış idik, hepsi bitti. Elde bir tek yok. İkinciyi on bin bastık, o da bitti ve yetişmedi. Üçüncüyü 12.000 basacağız, Zekeriya'nın [Sertel][36] kanaatine göre, mecmua yirmi beş bine bile çıkabilir, fakat yavaş yavaş, diyor. Ben çok meşgulüm. Bu ayın on beş ile yirmisi arasında Ankara'ya geleceğim ve yılbaşından sonra döneceğim.

Şimdilik bu kadar. Eşe dosta selam, gözlerinden, yanaklarından, dudaklarından hasretle öperim sevgili karıcığım.

Filiz'in hastalığı hakkında tafsilat ver, kinin verirsen günde 3 komprime verilir.

Kocan
Sabahattin Ali

34 Yedi Meşale topluluğunun kurucularından, edebiyat tarihçisi, eleştirmen, yazar ve şair, Sabahattin Ali'nin en yakın arkadaşlarından biri olan Cevdet Kudret, uzun yıllar boyunca Ali ailesinin en büyük destekçilerinden biri olmuştur.

35 Niyazi Berkes'in eşi. Ankara Üniversitesi DTCF'de Felsefe Bölümü'nde çalışmıştır.

36 Hukuk eğitiminin ardından Sorbonne Üniversitesi'nde sosyoloji eğitimi gördü. *Tasvir-i Efkâr*'da

başlayan gazetecilik hayatı eşi Sabiha Sertel’le çıkardıkları gazete ve dergilerle devam etti.

4. XII. 1946

Sevgili Filizim,

Hastalığını pek merak ettim. Nasılsın? İnşallah geçmiştir. Ben gazeteyle çok meşgulüm. Edibe hanımla Samiye hanım dün matbaaya geldiler. Senin selamlarını söyledim. Çok memnun oldular. Onların da sana selamı var. Annene de selam söylediler.

Tezkerin hakkında bana acele bilgi ver, gözlerinden milyonlarca defa hasretle öperim sevgili kızım.

Baban

Dr. Ali

4. XII. 1946

Sevgili Filiz'ciğim,

Hastalığını pek merak ettim. Nasılsın, inşallah geçmiştir. Ben gazeteyle çok meşgulüm. Edibe Hanım'la Samiye Hanım[37] dün matbaaya geldiler. Senin selamlarını söyledim. Çok memnun oldular. Onların da sana selamı var. Annene de selam söylediler.

Sıhhatin hakkında bana acele bilgi ver, gözlerinden milyonlarca defa hasretle öperim sevgili kızım.

Baban
S. Ali

37 Sabahattin Ali'nin 1946 yazında Çengelköy'de iki odasını kiraladığı yalının sahipleri.

27.I.1947

[illegible Ottoman Turkish handwriting, 13 lines; includes the figures [900], 700 and 500]

قوجه‌ك

S. Ali

Sevgili Filiz,

Senin Doğan Kardeş abonesini 6 ay daha yeniletttim. Başka bir istediğin varsa bana yaz. Seni on milyar kere öperim.

Baban

S. Ali

27. 1. 1947

Çok Sevgili Aliye,

Sana iki gün evvel çok sıkıntılı bir mektup yazmıştım. Bugün makine parasından bir miktar alabilmek mümkün oldu, acele borçları ödedikten sonra derhal size (900) lira gönderdim. Parayı İş Bankası'nın Yenişehir Şubesi'nde Filiz'in kumbara hesabına yolladığım için banka defteri ile oraya müracaat ederek 300 lirasını al, kirayı filan ver. Zaten bu mektubu aldığın zaman *Ulus* gazetesi muhasebecisi ve bizim Mehmet Ali'nin [Cimcoz][38] kardeşi Şerif Cimcoz size 300 lira getirip vermiş olacaktır. Sen bunu sarf eder ve bankadan aldığın parayı Şerif'e iade edersin. Bundan sonra da lazım oldukça bankadan alırsın.

Ben şimdilik paranın üst tarafını kurtarmaya çalışıyorum. Belki bir hafta, on güne kadar, yani şubat başlarında Ankara'ya gelebileceğim. Hepsi işlerin gidişine bağlı. Siz bana mufassal mektup yazın. Şimdilik her ikinizin de hasretle gözlerinizden öperim.

Kocan
S. Ali

Sevgili Filiz,

Senin *Doğan Kardeş* abonesini 6 ay daha yenilettim. Başka bir istediğin varsa bana yaz. Seni on milyon kere öperim.

Baban
S. Ali

38 Avukat. Sabahattin Ali'nin sıkça evlerinde kaldığı yakın arkadaşı.

5. VII. 1947

[illegible]

Bay Halük Yetiş

Ankara Caddesi, İzzetbey han No 25

İstanbul

[illegible]

Bay Zekeriya Sertel

Moda

Kadıköy

İstanbul

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Melade Mestnes [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Aylias [illegible]

[illegible] Armand [illegible]

[illegible] ١٩٤٨ [illegible]

[illegible]

Sabahattin Ali

[illegible]

5. VII. 1947

Sevgili Aliye'ciğim,

Mektubunu aldım. Zekeriya Beyler Polonezköyü'nden iki gün önce dönmüşler. Bana dün uğradılar. Ben de hemen sana yazıyorum. Birkaç gün evvel sana elli lira yollatmıştım. İki gün evvel de iki yüz lira daha gönderttim. Bunlarla ev kirasını, elektrik parasını ver, ikinci yataklı ile gel. Fakat yatak zor bulunuyormuş, hemen yataklı vagonlara müracaat ederek ve benim karım olduğunu söyleyerek bir yer kapat. Müşkülat olursa Emin Karakuş'un[39] yardımını iste. Sonra, İstanbul'a geleceğiniz gün belli olunca, iki üç gün evvelden şu adrese geleceğini bildir:

"Bay Haluk Yetiş,[40]
Ankara Caddesi, İzzettin Han No. 25,
İstanbul"

Bu bizim idare memurumuzdur. Seni gelip trenden alır ve Moda'ya götürür. Zekeriya Beylere de ne günü geleceğini bildir. Onun adresi de şöyle:

Bay Zekeriya Sertel,
Moda
Kadıköy / İstanbul

Tabii bana da yazarsın. Benim mektubumu da şu adrese yolla: Sabahattin Ali, Paşakapısı Cezaevi, Üsküdar, İstanbul. Bütün mektupları taahhütlü olarak gönder.

Gelirken benim eski pantolonu, eski beyaz elbiseleri, beyaz gömlekleri, eski pabuçları ve bundan evvelki mektubumda yazdığım eşyaları ve kitapları getir. Ayrıca, Amerikan yazıhanenin üstünde ve kütüphaneye bitişik duran bir kitap vardır. Üzerinde *Methode Mertner*[41] yazar. Hani şu kutu gibi bir şeyin içinde duran Fransızca öğretme kitabı. Onu da getir.

Senden aldıkları yirmi sekiz buçuk lira haksız olarak alınmıştır. Çünkü,

Falih Rıfkı davası sonunda verilen karar bana henüz tebliğ edilmediği için katileşemez.[42] Bunun için mahkeme masrafını da alamazlar. Yoksa postacı veya mübaşir vasıtasıyla eve böyle bir karar tebliğ ettiler de sen aldın mı? Bana göndermeyi veya haber vermeyi unuttun mu? O zaman hapı yuttuk. Eve benim namıma herhangi bir şey tebliğ edecek olurlarsa sakın kabul etme. Benim adresimi ver. Evin kontratı senin üzerinde olduğu için haciz filan yapamazlar. Sana palavra atmışlar. Eğer evvelce eve böyle bir karar tebliğ ettilerse onu da al getir. Fakat kabul etmemek lazımdı. İnşallah böyle bir şey yoktur. O zaman mahkeme dalga geçmiş, katileşmeyen bir hükmü tatbike başlamış olur ki, mahkemeyi rezil ederim.

Bana sık sık Mehmet Ali Aybar[43] da uğruyor. Sen buraya gelince Filiz'le beraber birkaç gün de onlarda kalırsın, Aliye teyzem[44] pek memnun olur. Mehmet Ali'nin karısı[45] da çok kibar bir kadın. Beraber denize filan gidersiniz.

Bildiğin gibi ben birisine Arnavut dedim diye iki aya daha mahkûm oldum.[46] Fakat bu davada temyizden ümidim var. Eğer bundan da tasdik çıkarsa hapı yuttuk demektir, çünkü o zaman Falih Rıfkı yüzünden yediğim üç ay da buna eklenir, eder beş ay. Yani benim çıkmam da Şubat 1948 sonuna kalır. Fakat kurtulacağım hakkında ümidim kuvvetlidir. Ne ise, aldırma! Sonu iyi olacak. Hem çok iyi olacağına kuvvetle kanaatim var. Yeter ki biz azmimizi ve imanımızı ve bu millete itimadımızı kaybetmeyelim.

Şimdilik, bu kadar. Yakında seni de, sevgili ruhum Filiz'i de İstanbul'da görmeyi ümit ediyorum. Zekeriya Beyler sizi hapishaneye getirirler, yolu öğrenirsiniz.

Her ikinizin gözlerinizden, yanaklarınızdan, dudaklarınızdan, gıdılarınızdan milyonlarca defa öperim sevgilim.

Sabahattin Ali

Bütün arkadaşlara: Melihler'e [Melih Cevdet Anday], Necmi ler'e [Sarı][47], Ümran Beyler'e [Öktem][48], Cevdetler'e [Kudret], Emin Karakuşlar'a ve Emin Türkler'e [Eliçin][49], Pertevler'e [Boratav], Muvaffaklar'a [Şeref], Niyazi Berkesler'e ve [Niyazi] Ağırnaslılar 'a[50], hülasa soranlara ve sormayanlara selam, Rebia 'nın dalgacılığına mim

koydum, alacağı olsun.

39 Sabahattin Ali ve ailesinin yakın arkadaşlarından Emin Karakuş, uzun yıllar *Hürriyet* gazetesinin Ankara temsilciliğini yapmıştır.

40 Aziz Nesin'le *Cumartesi* dergisini yayımlamış, bir süre *Tan* gazetesinde muhabirlik yapmıştır. *Markopaşa*'nın yayımlanmasında büyük emeği vardır.

41 O tarihlerde Almanca eğitiminde kullanılan bir metot kitabı.

42 Sabahattin Ali, *Markopaşa*'nın 10 Şubat 1947 tarihli 10. sayısında yayımlanan "Biliyor musunuz?" başlıklı yazıdan dolayı Falih Rıfkı Atay'a hakaretten üç ay hüküm giymiştir.

43 Türkiye'de sosyalist hareketin önde gelen isimlerinden biridir. İ.Ü. Hukuk Fakültesi'nde hocalık yapmıştır. Kapatılan Türkiye İşçi Partisi'nin eski lideri ve Sosyalist Devrim Partisi'nin kurucu başkanıdır.

44 Aliye Aybar, Mehmet Ali Aybar'ın annesi.

45 Siret Aybar.

46 S. Ali, *Merhumpaşa*'nın 26 Mayıs 1947 tarihli ilk sayısında yayımlanan "Hasan Ali - Kenan Döner Komedisi" başlıklı yazıda İsmet Rasin Tümtürk'e "Arnavutoğlu Arnavut" diyerek hakaret ettiği gerekçesiyle yargılanmıştır.

47 Çalışma Bakanlığı teftiş kurulu başkanı ve Sabahattin Ali'nin yakın arkadaşı.

48 Dönemin Yargıtay başkanı.

49 Asıl mesleği öğretmenlik olan Emin Türk Eliçin, Almanya'da siyasal bilimler eğitimi görmüş, Türkiye'ye döndükten sonra çevirmenlik yapmıştır.

50 1937'de askerdeyken tanışan Sabahattin Ali ve Niyazi Ağırnaslı'nın dostlukları uzun yıllar sürmüştür. Türkiye İşçi Partisi'nin ilk senatörlerinden olan Niyazi Ağırnaslı, Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının avukatlığını yapmıştır.

8. XI. 1947

MERHUM PAŞA

Haftalık Siyasi Mizah Gazetesi

Ankara Caddesi. İzzettin Han. No. 13

İSTANBUL

[illegible]

3. XI. 1947

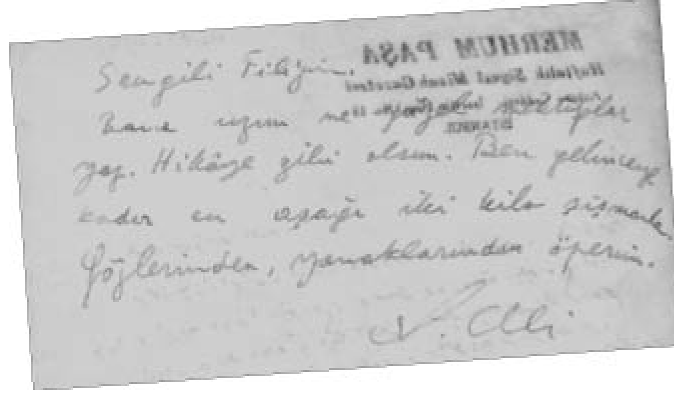
Çok Sevgili Aliye,

Bugün pazartesi. Henüz mahkemelerden bir haber yok. Gazetenin para işleriyle uğraşıyorum. Vaziyeti düzeltebilirsem on beş güne kadar *Ali Baba*'yı çıkaracağım.[51] Şimdilik Mehmet Alilerdeyim. Dün pazar günü hiç sokağa çıkmadım. Vâlâ ile Müzehher [Vâ-nû] geldiler. Sana çok selamları var. Nevin Akkaya[52] da selam söyledi. Hep Filiz'den bahsedildi, nasıl, sıhhati yerinde mi? Yemek yiyor mu?

Bu hafta Mahmut'a[53] 800 gazete gönderdik. Kaç satar ve kaç iade ederse, verdiği para ile birlikte bana yaz. Ben bu önümüzdeki sayıdan 1.500 gönderteceğim. Bu son nüsha biraz fazla ciddi idi. Bu hususta Cevdet Kudret ve diğer arkadaşlar ne diyorlar, bana tenkitlerini bildir. Sonra Melih [Cevdet] ile Cevdet [Kudret] her halde yazı yollasınlar. Daha ziyade ufak fıkralar, ilanlar vesaire. Aziz'den yazı almak hemen hemen imkânsız bir hale geldi.

Başka yazacak bir şey yok. Zavallı Mari'nin [Gerekmezyan][54] geçen salı günü öldüğünü herhalde duymuşsundur. Pek üzüldüm. Burada bütün tanıdıklar selam ediyorlar. Ben de senin, Filiz'in hasretle gözlerinizden, yanaklarınızdan öperim.

Kocan
S. Ali

Sevgili Filiz'im,

Bana uzun ve güzel mektuplar yaz. Hikâye gibi olsun. Ben gelinceye kadar en aşağı iki kilo şişmanla. Gözlerinden, yanaklarından öperim.

S. Ali

51 *Ali Baba*'nın ilk sayısı 25 Kasım 1947'de yayımlanmıştır.

52 Uzun yıllar seslendirme de yapan tiyatro sanatçısı.

53 Ankara'da gazete dağıtım işleriyle uğraşan kişi.

54 Çok genç yaşta ölen yetenekli bir heykeltıraş.

10.XI.1947

[illegible]

[illegible] 100 [illegible]

[illegible] Cündoğlu [illegible]

[illegible]

10. XI. 1947

Çok Sevgili Aliye,

Mektubunu aldım, Süha'ya yazdığın mektubu da bana yollamışsın. Ben mi göndereyim, anlamadım. Sana iade ediyorum. Biraz düzelt, benim adresimi de koy, yolla. Ben de yazacağım. Bu hafta *Merhumpaşa*[55] çıkmadı, çıkmayacak. Mahmut'a söyle, iki haftaya kadar *Ali Baba*'yı çıkaracağım. Çünkü paşalar karıştıkça satış düştü, ziyan etmeye başladık. Çok sıkıntılı vaziyetteyim. Yarın sana 100 lira göndereceğim. İdare et. Zaten sen, ben söylemesem de idare edersin ya, çünkü benim idareli, sevgili karıcığımsın. Bu fena günlerde yalnız seni ve Filiz'i düşünerek kendime kuvvet veriyorum.

Ali Baba için afiş yaptırıp Celal Cündoğlu'na göndereceğim. Mahmut'la alakadar olsun ve Ankara'ya astırsın. Ben bazen Mehmet Ali Cimcozlarda, bazen Mehmet Ali Aybarlarda kalıyorum.

Uzun mektubunuzu beklerim. Filiz'i ve seni milyonlarca defa öperim.

Kocan
S. Ali

55 *Merhumpaşa* 26 Mayıs-1 Kasım 1947 arasında 4 sayı yayımlanmıştır. *Malumpaşa* ise 8 Eylül-7 Ekim 1947 tarihleri arasında 5 sayı yayımlandıktan sonra 6. sayıdan itibaren Orhan Erkip'in eline geçerek tümüyle karşı görüşleri savunan bir dergi haline gelir.

14.XI.1947

[illegible]

Sabahattin Ali

Filizim, Rahmi, iki Tanem,

Sana uzun yazamıyacağım, Sen beni hiç merak etme, bol yemek ye ve iyi çalış. Hasretle gözlerinden öperim canım.

Baban

[illegible] Ali

14. XI. 1947

Çok Sevgili Aliye,

Şu malum "Adaleti Tahkir" davasında[56] sorgu hâkimi nihayet evrakı Ağır Ceza Mahkemesi'ne vermiş ve tevkifime karar çıkmış. Bu davada ilk celsede beraat edeceğime emin olmakla beraber, o zamana kadar haksız yere yatırılmak istemediğim için hemen bugün İzmir civarına seyahate çıkıyorum. Mahkeme gününde ve saatinde İstanbul'da hazır bulunacağım. Çünkü adaletin tecellisinden eminim.

Siz hiçbir şeyi merak etmeyin. Elinizde bir miktar paranız olacaktı. Benim işim uzarsa Haluk'a [Yetiş] gazete adresine mektup yazın, bir çaresini bulur, size istediğiniz miktarı gönderir. Nerelerde seyahat ettiğimin anlaşılmaması için size gittiğim yerlerden mektup yazmayacağım, fakat merak etmeyin, acı patlıcanı kırağı çalmaz.

Siz kendinize bakın, Filiz'i iyi besle. Arkadaşlar temyizdeki işle alakadar olmakta devam etsinler. Başka yazacak bir şey yok. Senin ve Filiz'in daktilo ile yazılmış mektuplarınızı aldım. Başımdaki bu işleri de Süha'ya yaz. Ben onlara 25 lira gönderttim.

Şimdilik allahaısmarladık. Gelecek günler her halde güzel olacaktır, üzülmeyin. Senin ve Filiz'in gözlerinizden, yanaklarınızdan, dudaklarınızdan milyonlarca defa öperim. Arkadaşlara selam.

Kocan
Sabahattin Ali

Filiz'im, ruhum, birtanem,

Sana uzun yazamayacağım, sen beni merak etme, bol yemek ye ve iyi çalış. Hasretle gözlerinden öperim canım.

Baban
S. Ali

56 *Merhumpaşa*'nın 26 Mayıs 1947 tarihli ilk sayısında yayımlanan "Adalet Koridorları 'nda" başlıklı yazısında adliyenin manevi şahsiyetini tahkir ettiği gerekçesiyle açılan dava sonucunda S. Ali hakkında tutuklama kararı verilmiştir.

1.XII.1947

[illegible]

S. Ali

Filiz.

Ben çıktım, iyiyim, bana mektup yaz. Yüz bin kere yanağını öperim.

Babası

S. Ali.

I. XII. 1947[57]

Çok Sevgili Aliye,

Dün beraat ettim ve tahliye edildim. Hemen Erol'a [Güney][58] telefon ettim, herhalde haber vermiştir. Yılbaşını neşeli geçirdiniz inşallah. Ben, şu makine işini halledinceye kadar burada kalacağım. Çünkü başka hiçbir ümit kalmadı. Gazete çıkmıyor, elde metelik yok. Mehmet Ali Cimcozlarla Mehmet Ali Aybarlarda oturuyorum, onlardan beş on lira borç alıp dolaşıyorum. Makine işi beş on gün içinde hallolursa elime iki bin beş yüz lira kadar bir para geçecek, ondan sonra ne yapacağımı düşüneceğim. Ne ise, herhalde bir çaresini bulacağız. Sen mektubunu Mehmet Ali Cimcozlara yaz. İdarehane adresine yazsan da olur. Sinirlerimi merak etme. Bilirsin ki demir gibidir, ama demir gibi kalmaları için ara sıra, kimse görmeden, sizin yanınızda sinirlenebilmeliyim. İhtiyarlığımda çekilmez bir adam olacağım hakkındaki iltifatına teşekkür ederim. Ama bu tahminin doğru çıkmayacak sanırım. Çünkü ihtiyarlayacağımı kim söyledi? Hep genç kalacağım.

Filiz nasıl, hesaptan zayıf mı almış? Dört aldım, diye yazıyordu. Bu iyi numara mı, kötü mü bilmiyorum. Sakın son hakkında çakmaya kalkmasın, pek ayıp olur. Kendisi radyoda mühim roller oynamış,[59] Nusret [Hızır][60] söyledi. Tebrik ederim.

Sana birkaç gün sonra daha uzun yazarım. Şimdilik gözlerinizden, yanaklarınızdan öper, acele mektup beklerim sevgilim.

Kocan
S. Ali

Filiz,

Ben çıktım, iyiyim, bana mektup yaz. Yüz bin kere yanağını ısırırım.

Baban

57 Mektubun tarihinde bir yanlışlık olmalı. Sabahattin Ali 30 Aralık 1947'de mahkemeye çıkarılmış ve duruşmadan sonra serbest bırakılmıştır. Bu durumda mektubun tarihi 31 Aralık 1947 ya da 1 Ocak 1948 olmalıdır.
58 Hasan Âli Yücel tarafından kurulan Tercüme Bürosu'nun önemli çevirmenlerinden.
59 Filiz Ali o tarihlerde Ankara Radyosu Çocuk Kulübü'nde Ayşe Abla'nın (Neriman Hızır) uyarladığı radyofonik oyunlarda oynamıştır.
60 Türkiye'nin önde gelen felsefecilerinden. 27 Mayıs 1960'tan sonra DTCF'deki görevinden uzaklaştırıldı.

Markopaşa

HAFTALIK SİYASİ MİZAH GAZETESİ

ANKARA CAD. İZZETTİN HAN NO. 23-24 İSTANBUL

Bayan Aliye Ali

için

8. XII. 194[illegible]

[illegible]

8. XII. 1947

Gönderdiğim Almanca kitapları
kütüphaneye koy. *Sırça Köşk*'ü beğenip
beğenmediğini de Mehmet Aliler'e yaz.

S. Ali

Sevgili Aliye,

Ben tekrar İstanbul'dayım. Hiç olmazsa bir hafta kadar hapis yatmadan bu işi temizleyemeyeceğiz. Çünkü beni tevkif etmeden mahkeme gününü tespit etmiyorlar. Herkes beraat edeceğimi muhakkak sayıyor. Fakat ben dışarıdaki işlerimi halletmeden içeri giremezdim. Eğer ilk tevkif çıktığı günü yakalansa idim, ne *Ali Baba* çıkardı ne de *Sırça Köşk*. Eh, şimdi gazete biraz yoluna girdi. Hikâye kitabı da çıktı... Bir iki ufak işim daha var, onları da yoluna koyarsam, bir hafta sonra müddeiumumiliğe müracaat etmek niyetindeyim. İnşallah mahkeme uzun sürmez de, yılbaşında hapiste olmam ve Ankara'da ahbaplarla bir arada eğleniriz. Ne ise, mukadderin dışına çıkamayız.

Ben sıhhatçe iyiyim. Yalnız sizi merak ediyorum. Ara sıra Ankara'ya dostlara telefon ettirip sizi sorduruyorum. Sen, herhangi bir ihtiyacın olursa gazeteye, Haluk'a yaz. Remzi Kitabevi, ev kirası vesaire için 100 lira gönderdi, herhalde almışsındır. Filiz'in gözlük reçetesi bende değil, Amerikan yazıhanenin küçük gözlerinden birinde olabilir. Birbirine karıştırmadan bunları bir boş zamanında iyice ara. Bulamazsan Muzaffer'e[61] götür, tekrar muayene edip reçete versin. Yalnız ben, reçeteyi ezberden biliyorum. Bir kâğıt yazdım. İster Muzaffer'e, istersen onun karşısındaki köşede dükkânı olan gözlükçü Münim Bey'e göster, anlarlar. Filiz bu gözlükçüyü bilir.

Benim temyizdeki davadan ne haber? Arkadaşlar bu hususta yeni bir

haber verdiler mi? Bu işle alakadar olsunlar ve sen de neticeyi hem Haluk'a, hem de Mehmet Ali Cimcozlara yaz. Ben onlara telefon edip öğrenirim. Mehmet Alilerin adresini biliyorsun, Beyoğlu İstiklal Caddesi 447.

Şimdilik gözlerinizden, yanaklarınızdan binlerce defa öperim, sevgili karıcığım.

Kocan
S. Ali

Sevgili Filiz,

Nasılsın? Sakın beni merak etme. Senin baban kedi gibidir, dört ayak üstüne düşmenin bir kolayını bulur. Sen kendi sıhhatine bak ve kilo ile boyunu bana yaz. İnşallah yılbaşında Ankara'ya gelirim de o bayramı beraber geçiririz. Bir milyon defa gözlerinden, yanaklarından öperim, sevgili kızım.

Baban
S. Ali

61 Göz doktoru Muzaffer Sander.

Sevgili Filiz.

Nasılsın? Sakın beni merak etme. Senin baban kedi gibidir, dört ayak üstüne düşmenin bir kolayını bulur. Sen kendi sıhhatine bak ve kilon ile boyunu bana yaz. İnşallah yılbaşında Ankaraya gelirim de o bayramı beraber geçiririz. Bir milyon defa gözlerinden, yanaklarından öperim, sevgili kızım.

Babacığın

S. Ali

19. XII. 1947

[illegible]

Sevgili Kızcığım!

Ben iyiyim, bana [illegible] ne güzel mektuplar yaz. Gözlerinden, yanaklarından bir milyon kere öperim.

Baban

S. Ali

19. XII. 1947

Çok Sevgili Aliye'ciğim,

Benim vaziyetim hâlâ karmakarışık. Hakkımda tevkif kararı verdiler. Fakat idarehaneye gelip aramıyorlar. Ben de gönüllü olarak Adliye'ye gitmiyorum. Çünkü evrak tamamlanmamış ise aylarca yatmam lazım gelecek. Galiba işlerin temizlenmesi yılbaşından sonraya kalacak ve kim bilir ne şekilde temizlenecek. Bu vaziyetin devamı benim de sinirlerimi bir hayli bozdu.

Senin gözlerindeki hastalık nedir? Eski şekilde bir şişme filan mı? Muzaffer'e her zaman gidip tedavi ettirebilirsin.

Ali Baba bu hafta çıkmayacak. Parasız gazete çıkmıyor. Her taraftan tehdit, sabotaj. Bayilere sattırmıyorlar, üstelik gırtlağımıza kadar borca girdik. İşleri yoluna koyabilmek için daha dört sayı çıkmamız lazımdı; halbuki her sayı bize 750 liraya mal oluyor. Hiçbir yerden, hiçbir arkadaşımızdan yardım görmeden buna dayanmam imkânı yoktu. Nihayet 2.600 lira borçla işi burada kapatıyorum. Bakalım bundan sonra ne yapacağız? Siz üçüncü ve dördüncü sayıların parasını da alarak (üçüncü 1.300, dördüncü 700 sayı idi) ay başına kadar idare edin. Ben o zamana kadar bir çare bulursam size para yollarım. Olmazsa Mahmut (Hariciye'deki) [Dikerdem][62] size elinden gelen yardımı yapar. Kendisine Mehmet Ali Aybar'la haber yolladım. Bu mektubu da o getirecek. Kendinizi üzmeyin. Ben hâlâ her şeyin düzeleceğine inanıyorum ve sinirlerimi bozmamaya gayret ediyorum. Sen ve Filiz uzun mektuplar yazarak Mehmet Ali'ye verin, o bana getirir. Şimdilik gözlerinizden, yanaklarınızdan hasretle öperim benim birtanecik karıcığım.

Kocan
S. Ali

Sevgili Filiz'im!

Ben iyiyim, bana uzun ve güzel mektuplar yaz. Gözlerinden, yanaklarından bir milyon kere öperim.

Baban

S. Ali

62 Büyükelçi, yazar. Barış Derneği’nin genel başkanlığını yapmıştır.

22. XII

٤٢ ١١٢

صباح الدين بك معروف [illegible] . [illegible] تقسيم غازته سنده و سائر
[illegible] عليهده اسمه تعقيب ايتديلر [illegible]
[illegible] حقيقتاً [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] تفصيلات [illegible]
[illegible]
[illegible] معلومات [illegible]
[illegible] صباح الدين
[illegible]
سلطان احمد [illegible] افندي
استانبول

[illegible]

[illegible]

22. XII. 1947

Çok Sevgili Karıcığım Aliye,

Sana bu mektubu Sultanahmet Tevkifhanesi'nden yazıyorum. Herhalde gazetelerde okumuşsundur. Fakat yazdıkları gibi "Yakalanmadım", artık bu işe bir son vermek üzere bulunduğum yerin adresini bildirdim. Zaten son günlerde saklanmıyordum. Ne ise, bu ayın otuzunda muhâkemem var. Eğer göz göre göre bir edepsizlik olmazsa ilk celsede beraat eder ve çıkarım. Son günlerde dehşetli sinirlerim bozulmuştu. Nedense hapishane, asabımı teskin ediyor. Olan oldu, artık yapacak bir şey yok, diyor, düşünüp kurmaktan vazgeçiyorum herhalde. Bu hafta *Ali Baba* çıkmayacak. Sen Mahmut'tan üçüncü ve dördüncü sayıların hesabını al, ay başına kadar idare et. Ay başında bir çaresine bakarız. Olmazsa, sana Mehmet Ali Aybar'la yolladığım mektupta yazdığım gibi, Hariciye'deki Mahmut meşgul olacak. Gazetenin neden çıkmadığını da Mehmet Ali'nin getireceği mektupta izah ettim. O mektubu yazdıktan birkaç saat sonra da tevkif edildim. Mehmet Ali birkaç güne kadar Ankara'ya gelecek, kendisiyle uzun uzadıya görüşürsünüz. Beni Ankara'da da aramışlar, bulamayınca İstanbul'a ne yazmışlar biliyor musun? Aynen şöyle: "Ankara'dan İstanbul'a gitmiş ise de İstanbul'daki ikametgâhının neresi olduğunu ailesinden öğrenmek mümkün olamamıştır. Fakat zabıtaca yapılan hususi tetkikatta, kendisinin Çengelköyü'ndeki ve kendi malı olan köşkünde bulunabileceği anlaşılmıştır..." Polisin uydurduğu Çengelköyü'ndeki köşke ne buyurulur? Evrak arasında bu tezkereyi görünce kahkahadan kırılıyordum. Sonra İstanbul polisi de beni her yerde aramış, fakat bir tek yerde, yani bulunabileceğim yerde aramadı, gazete idarehanesine hiç gelmedi. Adliye "Sabahattin Ali'yi neden bulamıyorsunuz?" diye İstanbul polisine sorunca polis, "Bulunamıyor!" diye cevap vermiş. Müddeiumumilik de bunun üzerine şöyle yazıyor: "Sabahattin Ali maruf bir kimsedir. Sonra geceleri

Taksim Gazinosu’nda vesair yerlerde görülmekte, hatta Adliye’de iş takip etmektedir. Böyle bir kimseyi, Adliye’yi tahkir etmiş olduğu halde yakalamamanız hakikaten teessüfümüzü mucip olmuştur!..” Falan filan. Görüyorsun ya, heriflerin zavallılığı, perişanlığı her satırlarında kendini gösteriyor. Her halleri komedi. Yalnız mahkemenin bitaraf ve adil olacağını ümit ediyorum.

Yeni gazete tasavvurları hakkında Mehmet Ali size tafsilat verir. Sen ve Filiz bana derhal mufassal malumat veren uzun mektuplar yazın ve derhal şu adrese gönderin:

Sabahattin Ali
Sultanahmet Cezaevi / İstanbul

Şimdilik her ikinizin milyonlarca defa ve hasretle gözlerinizden, yanaklarınızdan, dudaklarınızdan öperim sevgili karıcığım!

Kocan
Sabahattin Ali

Bayan Aliye Ali
Karanfil Sokak, Adalar ap. № 11.
Yenişehir
Ankara

[illegible]

[illegible]

Bros: Der Pharao

Ehrenburg: Der Fall von Paris

[illegible]

Steinbeck: Die Früchte des Zornes

Norah Lofts: Hölle der Barmherzigkeit.

[illegible]

Sevgili, bir tane Filiz'im,

Nasılsın? Tâli sınıfı pek iyi derecede geçtin. Müsamereniz nasıl oldu. Radyoya gidiyor musun? Yakında sizi İstanbul'da bekliyorum. Moda'ya gelince sık sık bana da gelirsiniz. Bana mektup yaz. Binlerce defa gözlerinden, yanaklarından öperim.

Baban: Sabahattin Ali.

(tarihsiz)

Sevgili Aliye,

Sana İstanbul Hapishanesi'nden 30 Mayıs tarihinde bir mektup göndermiştim. Bu mektuba on günden fazla bir müddet cevap alamayınca çok merak ettim ve Mehmet Ali Cimcoz vasıtasıyla Erol'a telefon ettirdim. Sıhhatte olduğunuzu, fakat mektubumu almadığınızı öğrendim. Acele mektup bekliyorum. Filiz'in karne vaziyetini, sizin halinizi anlatın. Maaşı ne diye kestiler, ne sebep gösterdiler? Her şeyi bana mufassal olarak yaz. Şimdilik mektupları Mehmet Ali Cimcoz'un adresine yaz. Bu adresi Erol biliyor. İstanbul'un yeni telefon rehberinde de vardır. Ben ezbere bilmiyorum.

Ben dün İstanbul Cezaevi'nden Üsküdar Cezaevi'ne nakledildim. Çünkü İstanbul Tevkifhane, cezası katileşenleri buraya gönderiyorlar. Burası daha sakin, daha rahat ve vukuat da olmuyor. On beş gün poliste kaldığım müddeti de cezama mahsup ettirmeye uğraşıyorum. Bunda muvaffak olursam üç aydan daha az bir cezam kaldı demektir. Yani 10 Eylül'de çıkacağım.

Ankara'da sıcaklar başladı mı? Zekeriya benimle alakadar oldu ve yatak, yorgan, her şey gönderdi. Şimdi onlar Polonezköyü 'ne gittiler, bir iki haftaya kadar dönecekler. Bana dedi ki: "Aliye Hanım'la Filiz gelsinler, onlara bizim evde bir oda vereyim. Sen çıkıncaya kadar otursunlar!" Size Yıldız'ın yahut Sevim 'in[63] odasını verecek. Çok rahat edersiniz. Temmuz başında yahut haftasında, yalnız lüzumlu giyecek eşyalar ile yatak çarşafı gibi eşya alarak gelirsiniz. Evi güzelce kilitleyin, kimseye vermeyin. Hem Moda'dan Üsküdar'a gelip gitmek de kolay. Cezaevi Karacaahmet'e yakın, üzülecek hiçbir şey yok. Her şey düzelir, hele Filiz hiç üzülmesin. Okullar başlamadan çıkarım. Yeni davalar o kadar ehemmiyetli değil. Siz gelirken bana şunları getirin:

1 – Pijama, eski sarı ayakkabılar, mayo, çamaşır.
2 – Şu kitaplar:
a) Misafir odasındaki raftan:
Bros: *Der Pharao*[64]
Ehrenburg: *Der Fall von Paris*[65]
b) Oturma odasındaki raftan:
Steinbeck: *Früchte das Zorns*[66]
Norah Lofts: *Hölle der Barmherzigkeit*.[67]

Bunları muhakkak beraber getirin. Oradaki arkadaşlar ne vaziyette? Cevdetler, Muvaffaklar ne yapıyor? Rebia benim cezanın tasdik edilmiş olduğunu öğrenip daha evvelden bana bildiremez mi idi? Hiç olmazsa ona göre işlerimi tanzim ederdim ve tevkif böyle ani olmazdı.

Ne ise, arkadaşlara, (ama sahiden arkadaş olanlara) selam.

Siz de ne zaman gelmek istediğinizi, ne kadar yol parasına ihtiyacınız olduğunu mufassal olarak bildirin. Senin, Filiz'in hasretle gözlerinizden öperim sevgili karıcığım.

Sevgili, Birtane Filiz'im,

Nasılsın? Tabii sınıfı pek iyi derecede geçtin. Müsamereniz nasıl oldu? Radyo'ya gidiyor musun? Yakında sizi İstanbul'da bekliyorum. Moda'ya gelince sık sık bana da gelirsiniz. Bana mektup yaz. Binlerce defa gözlerinden, yanaklarından öperim.

Baban
Sabahattin Ali

63 Sabiha ve Zekeriya Sertel'in kızları Yıldız ve Sevim.
64 Bros, *Firavun*.
65 İlya Ehrenburg, *Paris Düşerken*.
66 John Steinbeck, *Gazap Üzümleri*.
67 Norah Lofts, *Merhamet Cehennemi*.

41

10 · I · 1949

[illegible]

10. 1. 1948

Çok Sevgili Aliye,

Mektubunuzu aldım. Siparişlerini hemen gönderiyorum. Kombinezonun birinin büyük gelmesi ihtimali vardır, ufaltırsın. Bunları Avrupa'dan getiren bir terziden aldım. Yani yerli malı değildir. Kurdeleyi de bir tek yerde buldum. Filiz'in çantasına gelince, maalesef plastik oldu, çünkü deriler bunlardan çok daha adi ve dayanıksız. İyileri yok. Plastiklerin en iyisi imiş. Bir de başlık gönderiyorum. Bunu Ziyad Ebüzziya'nın[68] karısı (artık değil, ayrılıyorlarmış) Vâlâ Hanım, Filiz için ördü, sana da çok selamı var. Gömlekleri de Adalet [Cimcoz] buldu. Ben her ikisine sizin adınıza teşekkür ettim, sen de et!

Ben iyiyim, fakat pis bir nezle, iki haftadır geçiremiyorum. Sonra da maddi vaziyetim berbat. Makine parasını bugün, yarın diye hep bekliyoruz, hâlâ alamadık. Zaten hepsi beş bin lira, üç bini borca yatacak, fakat kalan iki bin lira birkaç ay ayakta durmamıza sebep olur, o zamana kadar da yeni bir ekmek parası çaresi düşünürüz.

Mehmet Ali'nin çıkaracağı gazeteye yazı ile yardım edeceğim.[69] Fakat mesuliyete iştirak edecek değilim, merak etme. Bundan sonra biraz da dostlar kahramanlık etsin. Ben elimden geleni yaptım ve bu hale geldim. Dünkü takdirkârlarımız şimdi yüzümüze bakmıyor. Artık pes dedim. Siz ne yapıp yapın, beş on gün daha dayanın, her halde bir çaresine bakacağım. Mahmut size uğradı mı? Hiç bahsetmiyorsun. Belki ben çıktım diye lüzum kalmadı zannetmiştir. Bana yaz ki ben de ona tekrar haber vereyim.

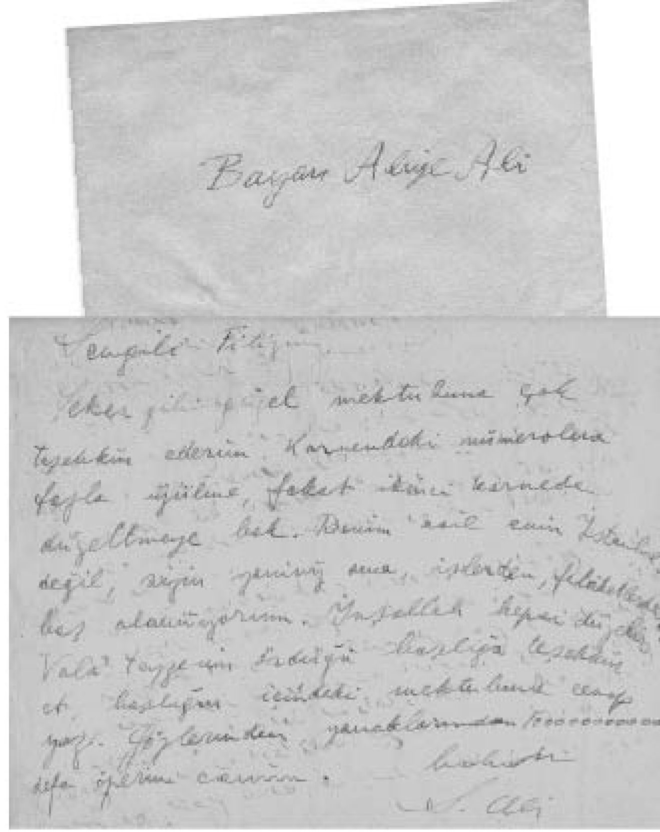
Bana mufassal mektup yaz. Maşallah daktiloyu ilerletmişsin. Ama bizim daktilo ne haldedir kim bilir.

Gözlerinden, yanaklarından, dudaklarından hasretle öperim, ruhum zevcem!

Kocan

68 *Tasvir-i Efkâr* gazetesinin sahipliği başta olmak üzere basın yayın hayatının önemli işlerini yapan, Beyoğlu Kitap Sarayı'nın kurucusu gazeteci, yazar.

69 Mehmet Ali Aybar, 19 Nisan 1947'de "İkinci Tan Olayları" olarak anılan İzmir olaylarından sonra ara verdiği *Zincirli Hürriyet*'in yayımına yeniden başlamaktadır.

Sevgili Filiz'im,

Şeker gibi güzel mektubuna çok teşekkür ederim. Karnendeki numerolara fazla üzülme, fakat ikinci karnede düzeltmeye bak. Benim asıl evim İstanbul değil, sizin yanınız ama, işlerden, felaketlerden baş alamıyorum. İnşallah hepsi düzelir. Vâlâ teyzenin ördüğü başlığa teşekkür et, başlığın içindeki mektubuna cevap yaz. Gözlerinden, yanaklarından 10000000000 defa öperim canım.

Baban
S. Ali

24. I. 1998

[illegible]

24. 1. 1948

Sevgili Aliye,

Size on gündür mektup yazamadım. Makineden ha bugün, ha yarın para alacağız, parayı gönderir ve yazarım diye oyalandım. Hâlâ alamadık. Önümüzdeki hafta belki bir miktar almak mümkün olacak. Hayatımda hiç bu günlerdeki kadar sıkılmamış ve imkânsızlıklar içinde çırpınmamıştım. Sizi düşündükçe geceleri gözüme uyku girmiyor. Güç hal ile uyusam bile birkaç saat sonra uyanıyor ve patlayacak hale geliyorum. Sabahtan akşama kadar dört tarafa koştuğum halde bir netice elde edilemiyor. Kendi paramızı kurtarmak için bu kadar kepaze olacağım aklıma bile gelmezdi. Herhalde bu kadar sıkıntının bir hayırlı sonu olacak. Siz beni merak ediyormuşsunuz. Emin Türk, Kitapçı Remzi'ye söylemiş, merak edilecek bir şey yok, Nihal Atsız davası tekrar görüldü,[70] 50 gün cezanın altıda birini indirecekler, kırk gün kalacak, bu sefer yattığım 12 günü de çıkarınca, bu ceza temyizde tasdik edilse bile, 28 gün kadar yatacağım demektir. Diğer işlerimi bir yoluna koysam, böyle bir aylık cezaya aldırmam, nihayet hepsini temizlemiş olurum. Bir daha mahkemelik işlere burnumu sokmak niyetinde değilim. Hülasa beni düşünmeyin, fakat ben sizi düşünmekten deli olacağım. Filiz yaşında yahut ona yakın bir çocuk görünce elimde olmadan gözlerim yaşarıyor. Gezdiğim, dolaştığım yerde aklım hep sizde ve sizin vaziyetinizde. Başka ne yazayım? Yazacak müspet bir şey olmadıktan sonra...

Gelecek hafta içinde, yani ay başına kadar her halde bir şeyler yapacağım. Bana ahvaliniz hakkında mektup yazın. Her ikinizin gözlerinden, yanaklarınızdan öperim.

Kocan
S. Ali

70 Sabahattin Ali, *Merhumpaşa*'nın 26 Mayıs 1947 tarihli ilk sayısındaki "Genç Arkadaş" başlıklı yazısı nedeniyle Nihal Atsız'a hakaretten yargılanmıştır.

13. III. 1948

[illegible] قارده‌شم!

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ایشته ایشته بز استانبولده تالیف چالیشیورز .

یاقلرده ایشه حقیقت‌دن دیار ایله گلمیورز . یاسیم

شیمدی‌یه قدر طرفنه گیتمه سویله‌ین گوزل آیراچقم .

محمد نزیهک درسی حقیقتنه چالیشیور . تقلیدیم .

بر وظیفه یاپامیور . بر یرده امید وار . اوده بکلیور .

شمدی فاطمه ، سیرت ، محمد ، حسن سلام ایدیورلر

ومنورله اوپیورلر . بیرادرلرینه محمد کمال ، ذکی ،

دایی خانم ده صمیمی صمیمی سلام ایدیورلر . سنه تشکرلر

عبدالله ، ... ، اداره قاتنه ... اونوتمیورم ، الیه

یکی ... . آدرسی ... یازیورم .

... یازدیغکز ... گوزلکده

بنجارجی ... .

سویله‌یم ... اوقدر قاری کیلغم .

مخلصکز

Celli .

صباح الدین بك

محمد حمید زاده ...

استقلال جاده‌سی 2/662

بك‌اوغلی

استانبول

13. III. 1948

Çok sevgili karıcığım,

Bin bela ile bir haftada İstanbul'a gelebildim. Kızılcahamam ile Düzce arasında, yani Bolu Dağı ile Gerede havalisinde pek perişan olduk. Kara saplanıp gece dağ başlarında şoför mahallinde uyuduk, az daha donuyorduk. Üstelik İzmit Dağı'nı da kar sarmış, buradan geçerken makas, yani yay kırdık. Demirci Çingeneler bulup üstünkörü bir tamirle yola devam edebildik. Nihayet İstanbul'a geldik ama şimdi de tamir peşinde koşuyorum. Sana mektubu biraz geç yazıyorum, resimleri bekledim. Hakikaten vaziyetimizin bir kısmını ve çamurların mahiyetini bunlardan anlardın. Mamafih senin Filiz'le olan resimlerin müthiş sükse yaptı. Bunu yazmak doğru değil ya. Artık fiyakadan yanına varılmaz. Hatta birisi seni gösterip "Kızınız bu mu?" diye sordu. Ben de "Hayır, ablamdır," dedim. Neyse, havalar düzelip yollar açılıncaya kadar ister istemez İstanbul'da kalıp çalışacağız. Bakalım iş çıkacak mı, kazanabilecek miyiz. Yarın Kadıköy tarafına geçip bütün gün ev arayacağım. Mehmet Ali *Zincirli Hürriyet*'i çıkarmaya çalışıyor, fakat hiçbir matbaa basmıyor. Bir yerde ümit var, onu bekliyor. Sana Aliye Hanımlar, Siret, Mehmet Ali hepsi selam ediyorlar, Müzehher, Vâlâ Hanım da çok çok selam ediyorlar. Sen mektubu Adaletlere [Cimcoz] yaz, idarehaneye pek uğramıyorum, elime geç geçer. Adresi tekrar aşağıya yazıyorum.

Binlerce defa ve hasretle yanaklarından, gözlerinden öperim sevgili karıcığım.

Kocan
S. Ali

Sabahattin Ali
Mehmet Ali Cimcoz eliyle

İstiklal Caddesi 447/2
Beyoğlu / İstanbul

Ruhum Filiz!

Sana Valâ teyzen bu mektup kağıtlarıyle zarfları gönderdi. Zeyyat bey İsviçreden çocuklarına yollamış. Arkadaşlarına tatilde mektup yazarsın.

Resimlerimiz pek şirin çıkmış. Bakıp bakıp öpüyorum. Yakında, yollardan kar kalkar kalkmaz gelip seni kucaklıyacağım. Derslerin nasıl? Bana bilgi ver. Milyonlarca defa gözlerinden öperim cici kızım

Baban

S. Ali

Ruhum Filiz!

Sana Vâlâ teyzen bu mektup kâğıtlarıyla zarfları gönderdi. Zeyyat Bey İsviçre'den çocuklarına yollamış. Arkadaşlarına tatilde mektup yazarsın.

Resimleriniz pek şirin çıkmış. Bakıp bakıp öpüyorum. Yakında, yollardan kar kalkar kalkmaz gelip seni kucaklayacağım. Derslerin nasıl? Bana bilgi ver. Milyonlarca defa gözlerinden öperim cici kızım.

Baban
S. Ali

Dizin

Sabahattin Ali (25 Şubat 1907, Gümülcine – 2 Nisan 1948, Kırklareli). İstanbul İlköğretmen Okulu'nu bitiren Sabahattin Ali, Yozgat'ta bir yıl öğretmenlikten sonra, 1928 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nca Almanya'ya gönderildi. 1930'da döndükten sonra Aydın, Konya ve Ankara ortaokullarında Almanca öğretmenliği, Milli Eğitim Bakanlığı Yayın Müdürlüğü'nde memurluk ve Devlet Konservatuvarı'nda dramaturgluk yaptı. 1945'te Bakanlık emrine alındı, İstanbul'da *Markopaşa* adlı mizah gazetesini çıkardı. 1948'de bir yazısı yüzünden tutuklandı, üç ay kadar hapis yattı. Sürekli izlendiği için yurtdışına kaçmak istedi, ancak Kırklareli dolaylarında öldürüldü. İlk yazıları Balıkesir'de *Irmak* dergisinde çıkan (1925/26) Sabahattin Ali, 1930'lu yıllarda öyküye gerçekçi ve yeni bir soluk getirdi. Öykü kitapları: *Değirmen* (1935), *Kağnı* (1936), *Ses* (1937), *Yeni Dünya* (1943), *Sırça Köşk* (1947). Halk şiirinden esinlenerek yazdığı şiirlerini *Dağlar ve Rüzgâr*'da topladı (1934). *Kuyucaklı Yusuf* (1937), *İçimizdeki Şeytan* (1940), *Kürk Mantolu Madonna* (1943) adlı romanlarında, okurların gerçekliği daha derinden algılamasını sağladı. Sağlığında yayımlanmış dokuz kitabına, *Varlık* dergisinde tefrika edilen *Esirler* (1936) oyunu da eklenince on kitabı, yedi ciltlik bir külliyat halinde Varlık Yayınları arasında tekrar basıldı (1965/66). *Bütün Eserleri* önce Bilgi Yayınevi'nde, sonra Cem Yayınevi'nde yeniden basıldı. Öyküleri 1997'de YKY'de *Bütün Öyküleri* adı altında bir araya getirildi. *Kürk Mantolu Madonna* (1998), *Markopaşa Yazıları ve Ötekiler* (1998), *İçimizdeki Şeytan* (1998), *Kuyucaklı Yusuf*'un (1999), yeniden basımları yapılırken *Bütün Şiirleri* 1999'da yayımlandı. Öyküleri 2003'te ilk baskıları esas alınarak *Değirmen*, *Yeni Dünya*, *Sırça Köşk*, *Kağnı-Ses-Esirler* adıyla ayrı kitaplar olarak yayımlandı. *Bütün Romanları*'nın eleştirel basımı ise Ocak 2004'te Delta dizisinden çıktı. Ayrıca Sabahattin Ali'nin yazdığı ve ona yazılan mektupların toplandığı kitap *Hep Genç Kalacağım* 2008'de külliyata eklenmiştir. 1997'de *Kuyucaklı Yusuf* (*Youssouf le Taciturne*), 2007'de *Kürk Mantolu Madonna* (*La Madone au manteau de Fourrure*), 2008'de

İçimizdeki Şeytan (*Le Diable qui est en nous*) Éditions du Rocher tarafından yayımlanmıştır. Sindlinger-Burchartz 1991'de *Kağnı*'yı (*Ochsenkarren*); Unionsverlag 2007'de *İçimizdeki Şeytan*'ı (*Der Dämon in uns*); Dörlemann da 2008'de *Kürk Mantolu Madonna*'yı (*Die Madonna im Pelzmantel*) yayımlamıştır.

Sabahattin Ali'nin
YKY'deki kitapları:

Bütün Öyküleri I *(1997)*
Bütün Öyküleri II *(1997)*
İçimizdeki Şeytan *(1998)*
Kürk Mantolu Madonna *(1998)*
Markopaşa Yazıları ve Ötekiler *(1998)*
Kuyucaklı Yusuf *(1999)*
Bütün Şiirleri *(1999)*
Çakıcı'nın İlk Kurşunu *(2002)*
Yeni Dünya *(2003)*
Sırça Köşk *(2003)*
Kağnı/Ses/Esirler *(2003)*
Değirmen *(2003)*
Mahkemelerde *(2004)*
Bütün Romanları *(Delta, 2004)*
Öyküler, Şiirler ve Oyun *(Delta, 2005)*
Hep Genç Kalacağım *(2008)*
Canım Aliye, Ruhum Filiz *(2013)*
Bütün Eserleri *(2013)*
Sabahattin Ali / Anılar-İncelemeler-Eleştiriler *(2014)*

Doğan Kardeş:
Kamyon - Seçme Öyküler *(2008)*